

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámasztásában. Amen.

Ára: 10 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ŰT 56. SZÁM
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FEL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 DECEMBER 4. SZERDA

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 276. SZÁM

Teleki miniszterelnök négy és fél óras nagy beszédben ismertette a magyarság feladatait és szerepét az új európai rendben

Megvalósítják a termelési reformot — A kisebbségi és a telepítési kérdés — Magyarország betartja, amit aláírt
Rövidesen több korlátozó rendelet jelenik meg — Meg kell oldani a zsidókérdést

A miniszterelnök a Ház általános helyeslése mellett ünnepélyesen tiltakozott az ellen, hogy Romániában a belső kaoszt a magyar gyűlölet szításával vezessék le

Budapest, december 3. A képviselőház keddi ülését tíz óra után nyitotta meg Tasnádi Nagy András elnök. Bejelentette, hogy a miniszterelnöktől átirat érkezett arról, hogy a keleti és erdélyi részek visszaeseteléről és az országgal való egyesítéséről szóló törvényt az Országos Törvénygyűlésben kihirdették.

Románia izgatása a bécsi döntés ellen

Rajnisz Ferenc napirend előtti felszólalására kért és kapott engedélyt. Megemlékezett a románok december 1-i gyulafehérvári egyesülési ünnepéről, amelyen Antonescu államfő, Horia Sima h. miniszterelnök és Sturdza külügyminiszter is megjelent. Beszédét ezután így folytatta:

Lényegében olyan gyűlés volt ez, amelyben nemcsak Magyarország, de a világháború sorsközösségében egyesült központi hatalmak ellen is gyűlöletet igyekeztek ébreszteni. A nemzeti gárda jelenlegi vezetője azt bizonygatta az ünnepségen, hogy az áldozatkészséggel és vértel megrszerzett régi határokat huszonkét év után megcsönkítették.

Ez a beszéd megrendezett volt. A román államvezető és a felelős román államférfiak előtt hivatalos jellegű gyűlésen hangzott el. Fogadalmat tettek, hogy Románia nem felejtje el a szent nemzeti határokat és folytatja értük a harcot. A bécsi döntés szellemének tisztességes betartása helyett tehát harcot indítottak Magyarországgal szemben a faji gyűlölet alapján. Sima helyettes miniszterelnök beszéde megsértése a bécsi döntésben foglalt román ígéreteknél, egyenes izgatás a tengelyhatalmak döntése ellen, Antonescu román államvezető átmeneti ténykedésnek tüntette fel a bécsi döntést, tehát revízióellenes gyűlést tartott Gyulafehérváron, amely semmiben sem különbözött a húsz éven át tartott hasonló ünnepségektől.

A gyulafehérvári beszédeket hamisítatlan román stílusban vezette be Románia Noa, a magyarok — írja — a huszadik században feltámasztották a tartózkodás borzalmasságát az elrabolt területeken. (Felkiáltás a Ház minden oldalán: Aljasság!) Olyan országból jönnek ezek a hangok, ahol senki sem nyulhatja le nyugodtan a szemét és ahonnan ezrével üldözik ki az őslakó magyarokat.

Oroszországról nem mernek beszélni, Bulgáriát Oroszország árnyékában szintén békén hagyják. Magyarországot támogatják megújuló, mesterségesen szított erővel, hogy eltereljék népük figyelmét a zavaros és irratlan mélységbe sülydött belső állapotokról. Megígérték a gyűlésen, hogy Románia hű marad önmagához és nem tartja be a bécsi döntést, mihelyt megteheti. Ez már nyílt támadás, szellemi hadüzenet a tengelyhatalmak ellen is. Románia zavarja Magyarországot vállalt európai kötelességeinek teljesítésében, Románia destrualja a bécsi döntést, nem tartja be ünnepélyes ígéretét. Magyarország kárára akarja levezetni a belső gyengeségből fakadt feszültséget. A béke érdekében azt reméljük, hogy Magyarország nem marad egyedül a bécsi döntés ellen folyó végzetes izgatás megbélyegzésében és megakadályozásában.

Fel kell hívni a tengelyhatalmak

figyelmét arra, hogy milyen lehet a felelőtlen propaganda és izgatás ott, ahol a felelős propaganda is az izgatás útjára lép.

Kérjük és követeljük, hogy eselekvés, határozott szó és tiltakozás vessen véget a bécsi döntés elleni lázításnak. A magyar fegyelem és a román mohóság összeegyeztethetetlen. Ezt tudnia kell az egész világnak, barátainknak és ha Románia nem tudja ezt megtanulni a szörnyű súlyos történelmi véztesek után, akkor a magyar nemzetet kerül szembe, amitől Isten óvja meg Romániát — fejezte be beszédét Rajnisz Ferenc, a Ház minden oldalán felzúgó lelkes taps közepette.

Ferenczy Tibor beszéde

Ferenczy Tibor szerint a magyar és európai érdekeket együttesen is lehet becsülettel szolgálni. Ezt mutatja a miniszterelnök személye, aki tud egyszerre tengelybarát és ugyanakkor magyar is lenni. A miniszterelnök személyét példaképpen kell állítani a magyar ifjúság elé. Az erdélyi és keleti részek visszatérésével kapcsolatban mellátta böles államvezetésünket és kormánypolitikánkat.

A történelmi idők hosszú sorozatában élve, nálunk nagy súlyt kell helyezni a történelmi és jogi tudás fokozására — mondotta. — Ezután rámutatott arra, hogy nem ismer külön erdélyi szellemiséget. A történelmi Magyarországnak egységes magyar szelleme volt. Erdélynek is csupán magyar szelleme van. Ez a magyar szellemnek legtisztább, legsűrűtettebb formája, kivonata. A megszállt területen, főleg a román uralom alatti részekben szent elszántság hatotta át a lelkeket. Majd a politikai életben mutatkozó lelki eltérésekről beszélt, a lelkekben kifejlődött önzésről, hirtágyról, önhittségről, kevélységről, az öncélú támadó élt kritikáról. Könnyelműen

Gróf Teleki Pál a magyarság feladatairól

Az ország feladatait két nagy körre osztodnak, — kezdte beszédét a miniszterelnök. — Egyik az ország és népe életének rendezése a következő esztendőkre nézve a körülöttünk történő sok átalakulás folyamánként, a második feladat pedig a háborús világ alatti élésünk a gazdasági, katonai, társadalmi és egyéb feladatok.

A jövőnek a feladatait különböző erők szabályozzák. Először: a felszabadult független Magyarországnak a feladatai. Önálló külpolitikát Magyarország azelőtt nem követhetett, de nemcsak a külpolitikában, hanem gazdasági, katonai és más kérdésekben is új helyzet adódott. Másodsor: a területi gyarapodás. Ez Magyarországot ismét erőssé teszi, de másrészt bevezet bennünket újra abba a feladatba, amely tulajdonképpen ezeréves feladatunk a Duna medencéjében: annak a hivatásnak a betöltése, hogy egy vegyes nemzetiségű államot kormányozzunk, egyensúlyozunk. Harmadsor olyan korszakot élünk, amely mindenben reakciója az elmúlt két-két és félszázadnak. A gazdasági élet tartalma is megváltozott ennek keretén belül és a változott helyzethez alkalmazkodni kell. Negyedsor: Európának a si-

Ezután folytatták a felhatalmazási javaslat vitáját Mosonyi Kálmán után Szilvássy Pál elismeréssel szölt a kormány szociális intézkedéseiről és arról, hogy a költségvetés jellege is szociális. Meggyőződése szerint a kormány minden szociális kérdést megold.

Oláh György beszéde után Simon Ferenc szerint a mezőgazdasági szakotatást folyamatosabbá, állandóvá kell tenni. Kérte a földreform mielőbbi végrehajtását. Örömeinek ad kifejezést, hogy a családvédelmet az új törvény intézményesítette.

Révész László a Duna-Tisza esatorna elkészítését sürgette.

játszanak a forradalom emlegetésével, forradalmi időről, forradalmi reformokról, forradalmosított lelkekről és hasonló frázisokkal dobálóznak.

Végül az alkotmányreformról beszélt. Hangsúlyozta, hogy Teleki Pál miniszterelnök kezében a legjobb helyen van az alkotmányreform.

Grantz Raymond után Csizmadia András sürgette a Duna-Tisza esatorna megépítését. Palló Imre kulturpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Szabó Gyula tiltakozott az ellen, hogy valaki 24 órás programokkal ábrándképeket fessen a munkások elé.

Ezután az elnök a házszabályoknak megfelelően az appropriációs javaslat vitáját bezárta. A miniszterelnök betejeszette az ország 1938. évi közállapotáról szóló jelentést és statisztikai kimutatást. Ekkorra az ülésterem csaknem teljesen megtelt. A kormány tagjai is megjelentek, hogy meghallgassák a miniszterelnöknek a vita során elhangzott felszólalásokra adott válaszát. A kormány-párt oldalán a miniszterelnököt hosszasan és lelkesen megtapsolták.

lágban való helyzete és Európának a belső rendje is megváltozott. Ötödször: a tudományos és technikai haladás gazdasági elsősorban gazdasági és társadalmi életünk is. Hatodsor: politikai tömegek számbeli és értelmi változása és érdeklődésünk megváltoztatása.

A feladatok sorrendje

A közvetlen feladatok szempontjából három tényező irányítja életünket és eselekvésünket. Először: Európa szükségletei. Ma Európa államai sokkal inkább egymásra utalt életet élnek. Másodsor: az európai időjárásnak mostani periódusa, viszontagságai. Harmadsor: a költségvetésnek az egymásutánja.

A feladatokat nem párhuzamosan, hanem bizonyos egymásutánban kell elővenni, elsősorban honvédelmi, aztán szociális, majd a gazdasági problémák következnek. Fontos feladata a társadalomnak a kiszélesedett politikai életben való tovább nevelése. Bele kell illeszkedni Európa gazdasági életébe, s ez nem csak az egyes országokra nézve, de egész Európára nézve is tervszerűen kell, hogy megtörténjen. A megszervezésnek meg kell történnie, tekintet nélkül arra, hogy

ki szervezi. Ma elsősorban Németország szervezi, de ha nem Németország tenné, akkor is meg kellene történnie. Tervszerű gazdálkodás szükséges az egyes államokon belül, különösen mezőgazdasági vonatkozásban. Hasonlóképp ipari vonatkozásban is olyan szervezés és irányítás szükséges, amely egyrészt eleget tesz annak, hogy az állam ne váljon függvényűvé az európai rendszerben, másrészt az ipar elsősorban autoktor legyen, hogy saját nyersanyagaira támaszkodjék, — amennyire lehet és e között a két pólus között kell, hogy megtalálja a helyes utat.

Be kell illeszkednünk az új európai rendbe

A termelési reformnak szociális éfikai vonatkozásban is meg kell történnie. Ehhez kapcsolódik az, amit hivatásrendi reformnak, vagy szervezésnek mondunk. Bizonyos átalakítással, vagy az átalakítás folyamatával kell az államszervezet terén is foglalkoznunk. Ez kiterjedhet az országvezetésnek, általában az országgyűlésnek, továbbá a kormány funkciójának vizsgálat alá vételére és bizonyos átalakítására és végül a közigazgatásnak a reformjára, amely ismét két körre oszlik: a központi miniszteriális körre és a decentralizált közigazgatás körre. A háborús idő alatt, ahol lehet, meg kell várni a dolgok kifejlődését, — azonban folytatni kell útunkat és be kell vonulnunk Európa sorsába.

A másik közvetlen kérdés a nemzetiségnek a kérdése, annak olyan kezelése, amely a jövőt biztosítja. Ezt a kérdést ezeréves történelmünk hivatástudatával és azzal a jószándékkal kell kezelni, amely ebből kifolyólag kötelességünk és azzal a szándékkal, hogy nem esztendőkre, hanem évtizedekre, évszázadokra biztosítsuk az itt élő népek együttműködését. Ez kötelesség nemcsak önmagunk, hanem a nemzedékek sorsa iránt. Ninesenek kis nemzetek, csak kislelkű nemzetek, ha meghunyászkodnak. A számszerűen kisebb nemzeteknek az európai életterben sajátos szerepük van. Európa sok népének az élettere, a népek sokfélesége adta meg a népek dinamikáját. A kisnemzetekre nézve a sajátos feladat: megőrizni saját maguk jellegét, amellett, hogy beilleszkednek Európába, amely egységessé vált a gazdasági élet koncentrációja által. Az európai feladatot viszont felismeri a sok kis nemzet értékét. Mindebből következik külpolitikánk irányja: beilleszkedésünk Európába in concreto. Világosan felismertük az európai hegemoniaváltozás folyamatát. A külügyminiszter úr külpolitikai helyzetünket nemrégiben kifejtette a Házban. Az a kormány álláspontja is és ahhoz hozzáfűznivalóm nines.

Megnyugvás számára, hogy az erdélyiek is helyeselték a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozást. A tengellyel való barátságunk két tényezőből ered. Az egyik az, hogy Németországgal annakidején együtt küzdöttünk, aztán együtt szenvedtünk és együtt emelkedtünk fel. A másik tényező az volt, hogy Olaszország, elsősorban annak vezére el-sőnek ismerte fel a mi értékünket, fontosságunkat, jelentőségünket Európa e részén. E a barátság tette lehetővé, hogy országgról nézveben kardcsapás

Aszmann

GYAPJUSZÖVET UJDONSÁGOK

nélkül, részben (Kárpátalja) kevés vérrrel tért vissza.

Felemeljük tiltakozó szavunka

A miniszterelnök további beszédében reflektált Rajniss Ferenc délelőtti felszólalására.

— Rajniss képviselő úr — mondotta a miniszterelnök — délelőtti felszólalásában rámutatott egy eseményre, amely tegnapelőtti játszódozt le. Magam is szívesen akartam tenni ezt az eseményt, mert állásomnál fogva kötelességem, de örülök, hogy a Ház padsoraiból hangzott el a felszólalás és egyöntetű volt a Ház állásfoglalása pártkülönbségre való tekintet nélkül, mert ez magyar ügy. Hivatatos keretek között, a legfelsőbb román államférfiak előtt és által mondott beszédekben és fogadalmakban nyilvánultak meg revelndikek és a bécsi döntés határozatának nyilvános el nem fogadása, azzal nyilvánosan való szembehelyezkedés. Amikor Magyarországon, ahol számtalan egyének egyedileg fájhatnak egyes dolgok, fájhatnak magukra nézve, rokonokra nézve, fájhatnak sírokra nézve, a történelemre nézve, nem hangzott el egyetlen kijelentés nyilvános üléseken vagy bármilyen formában, akkor odaát hivatalosan hangzanak el ilyen kijelentések. Az adott szó erejénél fogva, amely a magyar embert mindig kötelezi: mi nem felelhetünk hasonlóval, mert természetünk nem olyan. De mintán maga a román miniszterelnök, az államvezető világosan megmondta, hogy ami nyilván kimondatott mások által, annak kimondásában illeti állása akadályozza, mi felemeljük tiltakozó szavunkat (helyeslés és taps a Ház minden oldalán), nyugodtan, de határozottan, mert nem nézhetjük azt csak úgy, hogy egy belső kaoszt a magyar gyűlölet szításával vezessenek le. (Ugy van, helyeslés.) Nálunk a román nem megelégedett, ezt számtalan jel mutatja. Magyarországi miniszterelnöke a román püspökök Kolozsvárra érkezése után egy nappal magához kérte. A román urakat 10—12 nap múlva felkérte, hogy a képviselői behívások terén a kijelölésben legyenek segítségére. Ez megszervezésben valaha tapasztalhattak. Amikor Kolozsváron a Kormányzó urat bevonulások üdvözölték, beszédükben tanúságot tettek amellett, hogy a román nép jó, s ezzel azt fejezték ki a Kormányzó úr előtt, hogy hűek, szerettelesek tudnak lenni és tudnak a magyarsággal barátságban élni. Ilyen tanúsítványt odaát nem állítottak ki a magyar nemzetről. Nekünk kétszeresen oda kell figyelni ezekre az eseményekre, amelyek az ősi fejedelmi városban, az ősi magyar püspöki székhelyen, magyarul a vidék szívében történnének. (A miniszterelnök szavait a Ház minden oldalán nagy tapsal és éljenzéssel fogadták.)

— Feladatunk az új Európába való beilleszkedés. Feladatunk gazdasági termelésünk ad hoc folyamatának a rendezése ebben az igen nehéz gazdasági életben, ahol a helyzetek sokszor hónapok, hetek, néha napok alatt változnak.

A visszatelepítés kérdése

A miniszterelnök ezután szövegeltette azt, hogy a külföldi magyarok visszatelepítését is sürgették az apropriációs vitában. Elmondotta, hogy a román okiráltságából kb. 11 ezren jöttek vissza, csaknem háromnegyed rész iparos munkás és hányász. A bukovinai magyarok visszatelepítése könnyebb, mint a moldvaiaké, akiknek kérdésével komolyan foglalkozik. A megoldásnak már a nyomán vagyunk, bárholnan szívesen látjuk a visszatérő magyarokat onnan, ahol nem hosszú évszázadok óta éltek. De a gyökeret nem helyes kitépni. A miniszterelnök ezután a novelésről mint a

Felhívás

fűszerkiskereskedő tagjainkhoz

Felhívjuk tagjaink figyelmét, akiknek már listafeljegyzésük van, hogy az utalvány átvétele végett a közellátási hivatalnál jelentkezzenek.

További előjegyzés Radnai Mártonnál Czegléd-u. 1. szám.

ELNÖKSÉG.

legfontosabb társadalmi feladatról beszélt.

Azért lett cserkész, mert felismerte a cserkészet értékét az államvezetés szempontjából. A nemzet külpolitikai nevelésével kapcsolatosan megállapította, hogy számunkra a német gondolatvilág és német viszonyok megismerése a legkönnyebb. Az olasz új társadalmi rend megismeréséről is történet gondoskodás.

A szociálpolitika óriási haladása

A címkország megszüntetését a társadalom nevelésével lehet megvalósítani, nem pedig rendelkezésekkel. A magyar nemzet a parasztságból megerősödve kelhet új életre. A társadalomnak hivatásrendi alapon való megszervezése társadalmi feladat. Az állam feladata a keretek megállapítása. Örül annak, hogy az ellenzék részéről is elismerték, hogy szociálpolitikai tekintetben az utolsó öt évben több történt, mint ezelőtt 50 év alatt. A szociális inézkedések között, különösen fontos helyet foglal el a családvédelmi alap megszervezése. Ez a belügyminiszternek régi gondolata. Nem is tudja, hogy miért ő a legmegtámadottabb miniszter, amikor szociális tekintetben ő alkotta a legtöbbet. Igaz, egy baja van: a rendet is fenntartja. (Általános derűltég.)

Új, komoly megoldás a zsidókérdésben

Igen súlyos feladat volt az utóbbi időben az árvízvédelmi munka és most a menekültek kérdése. A legnagyobb elismerés illeti vitéz Benezos Miklós államtitkárt kitűnő munkájáért.

— Erről a helyről is tolmácsolnom kell, — folytatta a miniszterelnök — azt hiszem pártállásra való tekintet nélkül az országgyűlés minden tagjának köszönetét a magyar társadalommal szemben, amely az árvízkirossultak terén igazán megtette kötelességét.

A társadalmi feladatok közé tartozik a zsidókérdés is. Az egységes európai rendezés keretében nálunk is megoldódik véglegesen, ha ilyen európai rendezés lesz. Azonban addig is kell megoldást találni a közel egy millió ember ügyében. Meg kell akadályozni, hogy a ma már óriási tömegű zsidóság elkeveredjék a nemzettel. Nem szabad az ország gazdasági életének kulcsait zsidó, vagy félszidó, vagy pedig strohmann kezében hagyni. Egvideiüleg nem szabad minden életheletőséget elvenni egy millió embertől. Ez ma közép-európai érdek is. Természetes, hogy új törvényi faranok és nem a régiit toldozom. Józan, új, komoly megoldást akarek.

Ami alórtunk, azt betartjuk

— Társadalmi kérdés a nemzetiségi kérdés is. Etekintetben megpróbálom megtenni azt, amit lehet. Összeállítottam egy feltevést, ebben a kérdésben a magam nézetéről és ugyanazt megkérdeztem az összes panoknak, tanítóknak, levantechnikáknak stb. mintegy 200 ezer néldánvben. Ehhez a felvilágosított, nevelő munkához kérem a képviselő urak segítségét is, de méltóztassék ebben a társadalmi munkában a politikai momentumot levétközni. Már elraktam nézetemet erről a kérdésről különösen a magyar-német egyezményről.

— Azt szeretném még hozzátenni, hogy amit alórtunk, azt betartjuk. Vannak országrészek, ahol ellentéteket csinálnak. A rutén-magyar ellentétet is szítják, de ez is el fog simulni.

— A társadalmi kérdések közé sorolandó az összeférhetlenség problémája is, akár a parlamentben, akár másutt. Összeférhetetlen állás nincs, hanem összeférhetetlen eszelekmény van. Tehát a eszelekményt kell büntetni. Társadalmi probléma a fevelem is. A rendet fenntartom én és a belügyminiszter úr. Persze a helyes fegyelem kialakítása mindnyájunk dolga.

Mi az alkotmányreform lényege

— Alkotmányreform alatt magyar alkotmányunk életformájának intézményesen való átalakítását értem. Ebben benne van, hogy az alkotmány maga megmarad. A miniszterelnök ezután visszautasította Imrédy Bélának azt a vádát, hogy az alkotmányreformmal a kormányrendszert és a mögötte álló gazdasági hatalmi erők rendszerét akarja perpetuálni. Nem enged meg azonban, hogy az alkotmány egyes pontjait labdajáték tárgyává tegyék. Törekszik arra is, hogy a zsidótörvénnyel a földreformmal megszűnjék a labdajáték. Az alkotmányreformnál nem népképviselői elv meghatározásáról van szó. Az alkotmányreform nem jelent gyökeres elfordulást, nem hoz végleges döntést ebben a kérdésben a parlamenti pártok, szakemberek és a szellemi élet vezetőinek megkérdezése nélkül. E megkérdezés már folyamatban van, de természetesen először a jogi csiszolás munkáját végzi el,

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-00 szám.

SPENCER TRACY

a főszerepben.

MA UTOLJÁRA

A rejtelmes Afrika szívében ezer veszély között éli át izgalmas kalandjait:

STANLEY, A RIPORTEREK KIRALYA

katmányreformmal a kormányrendszert és a mögötte álló gazdasági hatalmi erők rendszerét akarja perpetuálni. Nem enged meg azonban, hogy az alkotmány egyes pontjait labdajáték tárgyává tegyék. Törekszik arra is, hogy a zsidótörvénnyel a földreformmal megszűnjék a labdajáték. Az alkotmányreformnál nem népképviselői elv meghatározásáról van szó. Az alkotmányreform nem jelent gyökeres elfordulást, nem hoz végleges döntést ebben a kérdésben a parlamenti pártok, szakemberek és a szellemi élet vezetőinek megkérdezése nélkül. E megkérdezés már folyamatban van, de természetesen először a jogi csiszolás munkáját végzi el,

Több korlátozó rendelet jelenik meg

Ezután arról beszélt, hogy bármilyen szépek a programok, ezek nem fogják a nemzetet megmenteni és jobb útra vezetni.

Az erdélyi problémákról beszélt, a miniszterelnök bejelentette, hogy április végéig biztosítva van a székelyföldnek búzával, petróleummal stb. termékekkel való ellátása. Miután háború van, meg kell szokni a korlátozásokat. Szükségeseink háborút viselnek, nekünk is realizálnunk kell a háborút. Nem lehet jól élnünk akkor, amikor a tengelyhatalmak népei a legerősebb korlátozásokat szenvedik. Ez becsület dolga és ha úgy alakul, nekünk is fázunk és éhezünk kell. Több rendelet jelenik meg rövidesen a korlátozásokról. A kenyérliszthez 15 százalék kukorica lisztet, 25 százalék burgonyát kevernek. A makaróni és szárított tésztafélék készítését korlátozzák. A péksüteményeket és kalácsokat eltűntik és eltűntik a liszt ipari feldolgozását is. Az orthodox zsidóktól megvonják a zsrjegyeket, mert dísznószirt amúgy sem fogyasztanak. A racionálisabb mezőgazdasági termelést fogjuk bevezetni. Minél többet kell termelni. Szükséges, — hogy az egyes megyékben talajvizsgáló intézeteket állítsanak fel, hogy munkálataik segítségével meg lehessen állapítani, hogy milyen kis, közép és nagy birtok alkalmas, vagy szükséges az ország különböző tájain.

Támadás esetén, mindnyájan mevédjük a Székely-öveget

A székely határorokról szólva a miniszterelnök megjegyezte, hogy a honvédelmi miniszter előtt a bevonulás napján mindjárt felvetette ezt a problémát. Nem szabad azonban olyanokat mondani, hogy a székelység majd megvédi önmagát. Mi mindnyájan ott leszünk a megvédésénél, ha a Székelyföldet megtámadnák. Igyekszik minden kérdést a nemzet általános prosperitásának szempontjából megítélni. Csak ennek az általános prosperitásnak a fenntartásával tudjuk a nemzetet gazdaságilag úgy alátámasztani, hogy meg tudja a helyét állani. A kormány minden esetre azon lesz, hogy minden kérsése szerint ügyellen és szolgálja a nemzet érdekeit és előbbre vigye azokat.

Measzavarták a felhatalmazási törvényjavaslatot

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott fejtegetéseit után Törs Tibor elnök az ülést néhány percre felfüggesztette. A miniszterelnök beszéde féltízórát ért véget és négy és fél óra hosszáig tartott. Szünet után a Ház a felhatalmazási törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Az elnök napirendi indítványára a Ház úgy határozott, hogy legközelebbi ülését a jövő héten kedden délelőtti 10 órakor tartja s annak napirendjére tüzi ki az igazságügyi szervek és eljárási kérdések szá-

bályozásáról, a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények korlátozásáról és megszüntetéséről, az egyetemi és főiskolai hallgatók felvételének szabályozásáról szóló törvényjavaslatok tárgyalását, továbbá a kivételes hatalom 4 hónapig való meghosszabbítása tárgyában adott miniszterelnök előterjesztés feletti vita nélküli döntést, végül a 36 tagú országos bizottság 1939. december 20-tól, 1940. július 19-ig kifejtett működéséről szóló jelentést. A napirend végén Pintér Béla személyes megámadtatás visszaütés címén szólalt fel. A Ház ülése háromnegyed 10 órakor ért véget. A Ház költségvetését és a kormányának adandó felhatalmazás tárgyalását a keddi ülésen bejelent, amikor is a jövőhét napirendjén levő kisebb törvényjavaslatok tárgyalására kerül sor, de ezeket már nem 8 óras üléseken tárgyalják. (MTI.)

Magyarország eszményi agrárország

— írja egy német lap

Boroszlo, december 3. (MTI) A Schlesische Tageszeitung Schwörbel Berbert dr. tollából „Gazdasági le-vel Magyarországról” címen hosszabb jelentést közöl Magyarországi gazdasági helyzetéről és gazdasági szervezetéről. Schwörbel többek között ezeket írja:

— A mai Magyarország a legutóbbi időkben a bekövetkezett területi növekedés következtében ismét jelentős gazdasági tényezővé vált. Magyarország eszményi agrárország. Azt tervezi hogy a jövőben a gabonaföldek egy részét cukorréppal, rosnóvénnyel, olajmagvakkal és zöldségfélékkel veti be. A magyar borkal világhíre van. A cikkíró történelmi viszapillantást vet a német-magyar kereskedelmi forgalomra és annak a reményének ad kifejezést, hogy a két állam gazdasági viszonyai még szorosabbá válnak. Hangoztatja, hogy Magyarországnak a protekturátussal való kereskedelmét, amely a csehszlovák köztársaság idején politikai okokból rendkívül csekély volt, a jövőben különösen ápolni fogja és kiépíti.

MEGTÁMADTAK ES FEJBEVERTEK EGY NAPSZÁMOST A MÁV KOLONIA SZEKHÁZANAL

Takács Endre 21 éves napszámos kedden éjjel 12 órakor hazafelé tartott. A Vámospercsi-uton, a MÁV kolónia székház előtt haladt már, amikor az épület mellől ismeretlen csavargók nekiugrottak és botokkal fejbeverték. Takács Endre csak nagynehezen tudott kiszabadulni támadói közül. Azonnal a mentőállomásra sietett, ahol fejsértüléseit beköltötték. A vakmerő éjjeli támadás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Vígyszínház mozgó

Kizárólag 16 éven felülieknek a Metro filmgyár érdekesítő és izgalmas bűnügyi detektívfilmje:

N. N. és Társa

Főszereplők:

WILLIAM POWELL, MYRNA LOY

Romániában három napon belül be kell szolgáltatni a fegyvereket és lőszert

Jorga gyilkosai közül kettőt, Madgerau gyilkosai közül pedig hármat kivégeztek — ötmillió kilogram bombát dobtak le hétfőn a német repülők angol földre — Bristol lángokban áll — Szíriában angol támadástól tartanak, összpontosították a francia hadsereget — Az USA újabb hatalmas támogatást nyújt Kínának

Bukarest, december 3. Ma éjjel-után a bukaresti vasúti üzemekben — mint a Transkontinent Peress jelenti — nagy tűz ütött ki. Reggeli órákban még folytak az oltási munkálatok. A tűz oka nem ismeretes.

Horia Sima, mint a vassárdista légio főparancsnoka, rendeletet adott ki, amelyben feloszlatta a legionista rendőrséget és eltiltotta a zöld ing viselését az állami hivatalokban. A zöld inget ezután csak ünnepélyes alkalmakkor és „a legionista szolgálatban” szabad hordani. Felül kell vizsgálni a legionisták magatartását és akik fegyelmezetlenül viselkednek, nyomban ki kell zárni.

Mint a Stefani Iroda jelenti, a román ökeresztény egyház szent szinódusa döntése értelmében a több mint harminc évvel ezelőtt kitért és óhítu szertartás szerint megkeresztelt zsidókat illetően: „a keresztesség még ilyen hosszú idő után sem állíthatja meg a fajvédelem érdekében hozott törvények és érvényes rendelkezések alkalmazását a zsidókkal szemben”.

A belgrádi Politika és a félhivatalos Vreme berlini tudósítói megállapítják, hogy illetékes német körök a legerélyesebben elítélik úgy Antonescu, mint Horia Sima gyulafelhérvári beszédeit.

Egy amerikai hírszolgálati iroda Budapestről jelenti, hogy mértékadó magyar személyiség kijelentette: Magyarországot egyáltalában nem érdeklik román államférfiak beszédei. Magyarországnak elsősorban az a fontos, hogy Romániában béke legyen és ne zaklassák az ott élő magyarokat.

A londoni lapok — amint az MTI jelenti — feltűnő módon foglalkoznak a gyulafelhérvári emlékünneppel és kiemelik: a vassárdisták megesküdtek, hogy megszerzik Erdélyt.

ÖT ROMÁN GYILKOST KIVÉGEZTEK

Bukarest, december 3. (MTI.) A hadügyminisztérium a hadtestparancsnokságok útján felszólítást intézett a polgári lakossághoz, hogy 3 napon belül szolgáltatassák be a fegyvereket és lőszereket.

Bukarest, december 3. (MTI.) Hír szerint Jorga gyilkosai közül kettőt kivégeztek, Madgerau gyilkosai közül pedig hármat. Az előbbiek között szerepel a ploesti rendőrfőnök is.

BULGÁRIÁT TOVÁBBRA IS MEGÓVJÁK A HÁBORU MEGPRÓBÁLTATÁSAITÓL

Szofia, december 3. Popov külügyminiszter kedden délután a Sobranjában megtartotta már régen bejelentett beszédét a bolgár külpolitikáról. Boris királynak, a Führernél tett látogatásával kapcsolatosan a miniszter kijelentette, hogy ez a találkozó ismételtlen kiemelte Bulgáriának Németországgal való barátságos kapcsolatát és a bolgár nép rokonszenvét Németország nagy vezére iránt. Bulgáriának Dobrudzsára irányuló jogait a Szovjet Unió is elismerte, ami hozzájárul Bulgária és a Szovjet Unió közötti kapcsolatok szerencsés kifejlődéséhez. Bulgária mindent megtesz, hogy Jugoszláviához való viszonyát a fennálló barátsági szerződés keretében alakítsa ki. Bulgáriának Törökországhoz való kapcsolatait szintén a

két ország között fennálló barátsági és semlegességi szerződés szellemében alakulnak. A miniszter végül kijelentette, hogy a bolgár kormány továbbra is azon fáradozik, hogy Bulgáriát a háború megpróbáltatásaitól megóvja. (MTI)

A SZIRIAI FRANCIA CSAPATOKAT KÉSZENLETBE HELYEZTEK

Róma, december 3. (MTI.) Az olasz lapok heuriti jelentése szerint Szíriában óriási feltűnést keltett Chiappe főbiztos tragikus halála, amelyet mindenki az angolok rováására ír. Szíriában most attól tartanak, hogy az angolok támadást hajtanak végre a francia megbízások terület ellen. A francia csapatokat készenletbe helyezték.

AZ USA 100 MILLIÓ DOLLÁRT AD CSIANGKAJSEKNEK

Washington, december 3. A szenátus bankügyi bizottsága és a képviselőház pénzügyi bizottsága jóváhagyta azt a tranzakciót, amelyből kifolyólag az Egyesült Államok 100 millió dollárt folyósít Csiangkajsek kormányának. A kölcsönt haladéktalanul folyósítják. Hull külügyminiszter rámutatott arra, hogy a Kínával történt megegyezés életbevágóan fontos kérdés. (MTI.)

Tokió, december 3. (Német TI.) A japán népnek tisztában kell lennie azzal, — írja a „Kokumin Simbun” — hogy a kínai kérdés nem pusztán Japán és Kína ügye, hanem a régi és az új rend hívei között folyó világharc egy része. Az Egyesült Államok például, amíg csak lehetséges nyugtalanságban igyekeznek tartani a Távol-Keletet, hogy kimerítsék Japán hatalmát. Japánban egyesek azt hitték, hogy Nomura washingtoni nagykövete történt kinevezése megjavítja a japán-amerikai kapcsolatokat a kínai viszály tekintetében. Ma már be kell látni, hogy reményességüknek kevés az alapja.

KARÁCSONY-SZOMBAT DÉLUTÁN JÁN LESZ A KARÁCSONYI ÉJFÉLI MISE A HADVISELŐ ÁLLAMOKBAN

Róma, december 3. XII. Pius pápa apostoli körlevelet adott ki, amely elrendeli, hogy azokban az országokban, hol a háborús helyzet miatt állandó elsötétítés van, a karácsonyi éjjeli misét már december 24-én délután megtarthassák, mégpedig úgy, hogy a sötétség beállta előtt végetérjen. (MTI.)

HÉTFŐN 21 ANGOL HAJÓT SÜLLYESZTETT EL A NÉMET LEGIERŐ

Berlin, december 3. A véderő főparancsnokság közli: Tengeraltjáróink december 2-án rendkívül nagy sikerrel megtámadták és szétugrasztottak egy Angliába igyekvő nagy hajókaravánt. A tengeraltjárók 15 hajót — több mint 110.000 tonna hajóteret — elsüllyesztettek, azonkívül elsüllyesztették a kísérő hadihajók egyikét, egy kereken 17 ezer tonnás brit segédcsirkálót. Valószínű, hogy a hajókaraván két másik hajója is elsüllyedt, összesen 16 ezer tonnatartalommal.

Az említett sikeren kívül egy másik tengeraltjáró két felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajó elsüllyesztését jelenti 21.247 tonna tartalommal. December 2-á óta tehát

egyedül tengeraltjárók összesen több mint 160.000 tonna hajóteret süllyesztettek el.

A southamptoni kikötőnegyed raktárépületeiben keletkezett robbanások még Franciaországból is láthatók voltak. London, Birmingham és Liverpool ellen is irányultak légítámadások.

A légihaderő Irországtól délnyugatra egy kereskedelmi hajót bombatalálattal elsüllyesztett.

A december 3-ra virradó éjjel erősebb német kötelékek megtámadtak egy kikötőt Anglia nyugati partján.

A brit légi haderő éjszakai tevékenysége csak néhány berepüléssel állott a megszállott partvidék fölé.

AZ OLASZ HADJELENTÉS

Valahol Olaszországban, december 3. Az olasz főhadiszállás 179. közleménye:

Hócsizma villámzárral, vagy közvetlenül a lábra
Hócipő fekete és barna színben
Sárcipő női, férfi és gyermek
Télicipő utcai és házi kivitelben
Mikulási ajándéknak szép és olcsó papucs hatalmas választékban kapható
KONTSEK cipőüzletben.

Itt az egytál étel rendelet

Budapest, december 3. A kereskedelmi miniszter a vendéglőkben kifőzésekben, korcsmákban, kávéházakban és kávémérésekben kiszolgáltatható ételek korlátozása tárgyában az alábbi rendeletet adta ki: Vendéglőkben a hatályban lévő egyéb korlátozások (hústalan napok) figyelembevételével a következő ételeket szabad készíteni és kiszolgáltatni:

Kétféle leves, egyféle előétel egyféle halétel, kétféle sült, kétféle száraz és kétféle zöld köret, kétféle tésztát. A felsorolt ételeken felül megrendelésre, frissen készítve csak kétféle húsételt szabad kiszolgáltatni. Ezt a húsételt az étlapon fel kell tüntetni. Egy húsadag súlya esontal 150 grammal, esontal nélkül 120 grammal, szárnyasnál 200 grammal, a főzelékekhez feltétként adott húsadag súlya pedig esont nélkül 60 grammal nagyobb nem lehet. Az apróhúsokból és belső részekből kétféle ételt szabad kiszolgáltatni. A friss aszalt, vagy főtt gyümölcs salátafélék, sajt és cukrászsütemény készítése és kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá. A kifőzésekben a hatályban lévő egyéb korlátozások (hústalan napok) figyelembevételével naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, egyféle húsételt, kétféle tésztát, akármilyen hintéssel, vagy töltéssel, az apróhúsokból és belső részekből pedig egyféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni. A húsok a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölt egyik napján, amelyik a husneműek kiszolgálása meg van engedve, vendéglőkben, vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban, kifőzésekben, kifőző üzemet fenntartó kávémérésekben és melegételek kiszolgáltatására jogosított korcsmákban a felsorolt ételek helyett déli 12 órától délután 4 óráig és este 7 órától kezdve csak kétféle egytál ételt

A kilencedik a tizenegyedik hadtestünk szakaszán görög támadások és olasz ellentámadások folytak. Légi alakulataink bombázták Korfu szigetének kilences számú erődjét és más katonai célpontjait. A Földközi-tenger középső részén vadászgépeink lelőtek egy Blenheim-típusú ellenséges repülőgépet.

A november 27-ről 28-ra virradó éjjel a szicíliai csatornában egyik tengeraltjárónk torpedóval eltárolt egy ellenséges csirkálót. Észak-Afrikában az El Auena hegységben levő állásaink ellen intézett ellenséges támadást helyőrségünk visszaverte. Repülőink bombázták Ain El Prinz angol állomást.

Ellenséges repülők néhány bombát dobtak le Nápolyra és Augustára, a kár jelentéktelen, emberéletben nem volt veszteség. Egyik tengeraltjárónk november 18-án az Atlanti-óceánon elsüllyesztette az 5000 tonnás „Lillian Moller” angol tehergőzöst.

Az angol tengernagyi hivatal legutóbb jelentette a „Rainbow” és a „Triad” nevű tengeraltjárók elvesztését. Ezeket az olasz tengerészeti egységei süllyesztették el.

HUNGÁRIA

Filmszínház

Már csak ma és még holnap szerepel műsorunkon a nagyszerű magyar sláger a

Zárt tárgyalás

El ne mulassza megnézni!

Ma: 5, 7, 9 órakor!

... mi is lenne hát a legjobb, legszebb ajándék?!

Egy nagyszerű, kitűnő **TASKA IROGÉP**

az egész életre!

HURAY irogépműszerész mestertől. Iparkamara palota.

Dohánymagból étolaj

A dohánytermelésnél irányadó elv, hogy a virágot letörlik: „bugázzák” s így a dohánynövény sohasem hoz magot, kivéve a magtermelésre külön kijelölt tökéket, melyeknél meghagyják a virágot.

Először mintegy 10 évvel ezelőtt termeltek nagyobb mennyiségben dohánymagot és állítottak elő belőle — kísérletképpen — olajat. Csak 4 évvel később jutottak el odáig, hogy 200 liter dohánymagolaj állott a kísérletezők rendelkezésére. Ezt a mennyiséget már érdemes volt tovább is feldolgozni: megfelelő eljárással a nyersolajból tiszta, világos olajat nyertek, mely a legkisebb mértékben sem tartalmaz a szerveszerektől káros anyagot, pl. nikotint. Hasonlóképpen az olajpogácsában sincs nikotin s így ez állattakarmányozásra használható. Egy németországi élelmiszerkémikus gyűlésen nem tudtak különbséget tenni a táblaolajjal és a dohánymagolajból készített étolajjal elkészített fejjesalátá izé között.

A dohánymag 35,5—44 százalék olajat (a szójában 17,2 százalékot, a len 38 százalékot, a repce 42 százalékot) és csak 6—12 százalék vizet tartalmaz (szójában 11 százalék, lenben 6,5 százalék, repcében 9 százalék viz van).

A dohánymagolajpogácsa 5,5 százalék olajat és 34,5 százalék fehérjét tartalmaz (míg a szójában 0,7, illetve 45 százalékot, a len 5, illetve 34 százalékot és a repce 7,5, illetve 33,5 százalékot).

— iks. —

A VILÁGÍTÁSI VÁLLALAT KÉT MEGÜRESÉDETT ÁLLÁSÁRA HAT PÁLYÁZAT ÉRKEZETT

A debreceni Világítási Vállalatnál megüresedett kereskedelmi felügyelői állásra összesen négy pályázat érkezett be a polgármesterhez. A négy pályázó: Payer Károly világiatási vállalati tisztviselő, Osereszy József, Csics Ervin és Nagy Imre debreceni lakosok. Ugyanekkor a két meghirdetett mérnöki állásra Tóth István debreceni lakos és Nekt István pécsi lakos, okleveles gépészmérnökök pályáztak. A pályázatok felett dr. Kölesey Sándor polgármester dönt és ő nevezi ki a pályázókat a megüresedett állásokra.

MAGYARORSZAG GYŐZÖTT A MAGYAR-HORVÁT BIRKOZÓ VERSENYEN

Hétfőn este a zágrábi munkáskamara székházában folyt le a magyar-horvát nemzetközi válogatott birkozó verseny, amelyet Magyarország csapata nyert meg 5:2 arányban. (MTI)

A MÁV. Horthy Dalkör évzáró vacsorája

Minden évben a jól végzett munka után a Horthy Dalkör családi vacsora keretében zárja be évi munkáját. Ilyen alkalomkor a reá érdemes dalosokat kiünteti.

Hétfőn este a Szárnyaskerek nagytermet megtöltötte a dalosok és hozzátartozók csoportja. Teljes számban megjelent a dalkör vezetősége Gábor Gusztáv h. államfőnök, a dalkör elnökének a vezetésével. Vacsora után következett a régi dalosok kitüntetése. Gulácsi János 20 éves, Párizsi János 15 éves munkájukért s még ketten, akik szolgálatuk miatt nem jelenhettek meg, kaptak kitüntetést. A kitüntetetteknek Gábor Gusztáv adta át az érmeiket. Majd rátért Szentes Sándor főtűkár 12 éves munkájára. E munkásságot a dalkör gyönyörűen kidolgozott díszkönyvvel hálaolta meg.

Az estében beszédet mondott Káldy Zsigmond a dalosok nevében, Forray István, mint a dalkör karnagya, Molnár József a Szárnyaskerek és Győry Lajos a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetségének debreceni kerülete nevében. Szabó Gyula tréfás kosztümben üdvözölte a kitüntetetteket, míg Nagy Kálmán, a vasutaság öreg poétája „A munka visszhangja” c. pompás alkalmi versben üdvözölte Szentes Sándort, aki meghatva mondott mindezeket hálás köszönetet.

Igen sok derűt hozott az összejövetelen Sídó Géza humoros verseivel, melyeket megújítva olvasott fel. Utána a dalkör szép magyar nótákat énekelt. A kitűnő vacsora Erdődy Károly konyháját dícsérte.

Dr. Jánossy Gyula egyetemi magántanár értékes előadása a Szülők Iskolájában a szív megbetegedéseiről

A Szülők Iskolája előadássorozata keretében dr. Jánossy Gyula egyetemi magántanár kedden este tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását az Ipartestület dísztermében. Az előadást a Tisza István Dalkör énekzárja nyitotta meg Sziklay Ede karnagy vezetésével. Ezt követően Jánossy Gyula dr. beszélt a szív megbetegedéseiről. Közölte, hogy Debrecen város tisztifőorvosának jelentése szerint a szív megbetegedések száma növekedő tendenciát mutat. Ez a helyzet országos viszonylatban is. Különben pedig világjelenség, holott a gyógyítás terén nagy előhaladást tettünk, mert szaporodtak a gyógyító eljárások, a lehetőségek és a gyógyszeres felvetette tehát a kérdést, mi lehet az oka a halálozási arányszám feltűnő emelkedésének.

Első helyen említette a fertőzést, mint a szívmebetegedés előidézőjét. Fertőzés révén megbetegedhet és gyulladáshoz jöhet a szívvel, a szívvel, a szívbillentyű. Ugyancsak a fertőzés révén kerülhetnek a szívbe a genyvesedő baktériumok. A tüdőgyulladás következményeként annak kórokozója gyakran teszi betegé a szívet. Szólt a vérhaj kórokozója által előidézett szívbetegségről. Megemlítette, hogy nagyon sok szívbetegünk vérbajos eredetű szívbetegségben szenved. A garatmandulán a szuvas fogak között letelepedett kórokozók sok bajt és veszélyt hoztak már nemcsak a szívre, de az egész szervezetre. A mérgegyagok, mint a nikotin és alkohol ugyancsak előidézői a betegségeknek. A nikotin mint mérgegyag a szív koszorú ereket támadja meg, az alkohol inkább a nagymennyiségű folyadék feldolgozása révén veszi túlságosan igénybe a szívet. Mérgegyagok közé sorozhatók az altatószerek és a baktériumok által kitermelt mérgegyagok. Igen veszélyes a tetanusz mérgegyaga, ez például milliómod hígtásban és megöli az embert. Részleteiben szólt az anyagcsere zavarokról, a szív elzsírosodásáról, a basedow kórban szenvedőkről stb. A szívmebetegedések általában túlmunkának a jele. Ilyenek a sportszívek.

Mindezek után az előadó rámutatott azokra az eljárásokra, melyekkel a szívmebetegedéseket megelőzhetjük. Itt legfontosabbnak tartja az élet helyes berendezését, bár a modern ember életében ez igen nehéz, mert bihatetlen rossz, és megérthető általában a munkabeosztásunk. Külön is figyelmébe ajánlja a szülőknek és kéri őket, hogy gyermekeiket szoktassák rá a reggelizés utáni garat, száj és fogapolásra, ezek tisztántartására. Elmondta, hogy körülbelül ezer középiskolai tanulóéleányt vizsgált meg tanulmányi célzattal és megdöbbentő állapotokat látott. A gyermekek garatmanduláin orgiát ülnek a genyvesztő baktériumok. Vigyázni kell a sértett bőr tisztaságára és itt nem a látszat tisztaság, hanem az orvosi baktériummentes steril tisztaságra kell gondolni. Külön is fejtegette a beteg szívek gyógykezelését. Az olyan beteg szívek, melyeknek működésük elégsége könnyen kezelhetők, az ilyen emberek munkabírása is hosszú időn át megőrizhető. Azonban elégtelenségi tüneteknél már komoly a baj. — Ilvenkor az orvosi közlelés és komoly gyógykezelés nem maradhat el. Nagy megnyugvással hallgatta a közönség miszerint a mai modern terápiás eljárások és újszerű gyógymódok nemcsak, hogy nagy haladást jelentenek a gyógykezelés terén, hanem az elért eredmények is megnyugtatók. Hogy mégis emelkedik a szívmebetegedések áldozatainak száma, Jánossy Gyula dr. annak tulajdonította, hogy a szívmebetegedések megelőzésével a társadalom eddig keveset törődött. A védekezést és a védelmet intézményesen kell megszervezni, hasonlóan a tüdő és a nemí gondozáshoz.

Jánossy Gyula előadását a közönség hálás tapsal köszönte meg. D. Veress István tanügyi főtanácsos, mint a Szülők Iskolája vezetője Jánossy Gyula egy. m. tanárnak igen értékes előadását elismerő szavakkal köszönte meg a bejelentette, hogy ezt az előadást csütörtökön délután öt órakor a vasutasok Szárnyaskerek otthonában, pénteken délután öt órakor pedig a MÁV műhelytelepen megismétlik.

December 16.-án kezdik tárgyalni a nyilas összeesküvők bűnügyét

Elkészült a vádirat Wirth Károly és társai ügyében, akik a Kormányzó Úr elfogásával akarták hatalomra juttatni Szálasi

A rendőrhatalóságok és a királyi ügyészség lefolytatta a nyomozást Wirth Károly és társainak ismeretes nagyszabású bűnügyében. Az ügyészség a nyomozás eddigi adatai alapján elkészítette a vádiratot, amelyben 24 vádlott ellen emelt vádat, élükön Wirth Károly országgyűlési képviselővel.

Az ügyészség Wirth Károly képviselőt, Bosnyák Imre munkást, a Fémárú-, Fegyver- és Gépgyár munkását, Szücs György Budapest Székesfővárosi Gázműveinek munkását, Gál Jenő Beszkárt-ellenőrt, Almási Gyula Beszkárt szerszámlakatossegédet, ifj. Tóth László asztalossegéd, állástalan magánhivatalnokot, Vörts Miklós Ganzgyári géplakost, Fogolyán András Beszkárt-ellenőrt, ifj. Tóth Ernő fogtechnikusmestert, Somogyi János postaalizist, Somogyi István székesfővárosi Gázművek segédmunkását, Horváth Dezső kenyérgyári géplakatossegédet, Molnár Richard a Hofherr és Schrantz-gyár munkását, Stéfán Lajos Beszkárt-ellenőrt, Fodor Lajos, a Hofherr és Schrantz-gyár napszámosát, Weiland Károly rákoseshai lakost, Gál Lászlót, a Fémárú-, Fegyver és Gépgyár rt. főportását, Juhász Lászlót, ugyanennek a gyárnak munkását, Matusik Ede fegyvergyári lakatossegédet, ifj. Grézi József textilgyári munkást, Kostyán Zoltán tisztviselőt, Vida Mihályt, a Székesfővárosi Vízművek munkását, Gál József szikvizgyári munkást és Donáth Pál MABI biztosítási tisztet egyrendbeli felségserítés elkövetésére létrejött szövetség bűntette, hétrendbeli gyilkosság bűntettének elkövetésére irányuló szövetség bűntette, hatóság közege elleni erőszak bűntettének elkövetésére irányuló szövetség vétségével, azonkívül robbanó-

anyag felhasználására szolgáló készülék jogosulatlan szerzésével és tartásával elkövetett bűntettel, az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló, valamint robbanóanyag felhasználására szolgáló készülék jogosulatlan tartásával elkövetett bűntett folytán az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló bűntettel vádolta.

A vádirat ezután a következőkben ismerteti a nyilas összeesküvők tervét:

— Elhatározták, hogy a kormányzó úr elfogatását célzó merényletet a kormányzó úrnak valamelyik kenderesi ótja alkalmával fogják végrehajtani akként, hogy az arra kiszemelt, katonaruhába öltöztetett 50—50 emberüket gépfegyverekkel és géppisztolyokkal is felszerelt, ponyvatetős két teherkocsin szállítják az előre megállapított olyan helyre, ahol mellékúton botorkolások is vannak és az egyik tehergépkocsival a mellékútonról az elől haladó biztosító esendőri motoros és a kormányzó úr gépkocsija közé beakadlyozva a Kormányzó úr közelebb gépkocsija előtt megállanak és azt így megállásra kényszerítik, míg a másik tehergépkocsi a kormányzó úr gépkocsija mögött zárja el a visszatérési utját.

— A kormányzó úr kíséretét ártalmatlanná teszik, ellenállás esetén a kíséret tagjait, még pedig a szárnysegédet, lakáit, vadászot, gépkocsivezetőt, valamint az elől és hátul haladó esendőrmotoros járók két-két tagját, összesen hét embert, lelővik. Majd a kormányzó urat felismerhetetlen névé átöltöztetik, a magukkal vitt polgári ruhába és az előre elkészített gyorsjáratú magángépkocsival a kijelölt helyre szállítják és ott mindaddig őriztetben tar-

ják, míg a hatalom átvételével járó zavarok után a rend helyre nem áll.

— Elhatározták, hogy ezzel egyidőben magas rendfokozatú katonaruhába öltöztetett emberek Szegedre mennek és ott Szálasi Ferencet a már előre beszervezett emberek segítségével erőszakkal kiszabadítják. Ugyanarra a helyre szállítják, ahol a kormányzó urat fogvatartják, hogy Szálasi Ferenc átvehesse a miniszterelnöki megbízatást és a hatalom gyakorlásának módzatait, a kormányzó úrral megtárgyalja.

— Wirth Károly vállalta, hogy a szükséges gépkocsikról és fegyverekről gondoskodni fog. A kormányzó urat elfogatásakor ő maga fogja védőőrzetbe venni és a kijelölt helyre szállítani. Elhatározták azt is, hogy ezzel a merénylettel egyidejűleg megszállják a rádiót, a rendőrhatalóság épületeket és a minisztériumokat. A rádióon keresztül rendkívüli híradásként ismételtlen bemozdják, hogy a kormányzó úr Szálasi Ferencet miniszterelnökké nevezte ki s így megalakult a „hungarista állam”.

A vádirat a továbbiakban ismerteti, hogy Wirthék Bosnyák Imre fegyvergyári munkást bízták meg a fegyverek után való kémleléssel. Utasították, hogy lépjen érintkezésbe Cservenka Alajos fegyvergyári mérnökkel és közölje vele, hogy a hatalom átvétele esetén őt fogják megbízni a gyár vezetésével.

Kiderült a vádiratból, hogy Cservenka elutasítón nyilatkozott, sőt feljelentette az aljas összeesküvés tervét. Így pattant ki sötét politikai merényletük titka.

A büntető törvényszék ötös tanácsa, mint rendkívüli bíróság már ki is tüzte a főtárgyalás időpontját. A nagyszabású összeesküvés ügyet Szemák Jenő elnöklésével december 16.-án fogja tárgyalni az ötös tanács.

Wawruch Alajos
kesztyűs-mesternél
SZENT ANNA-U. 6. SZ.

Erdély állat és növényvilágáról tart előadást dr. Nagy Jenő és dr. Máthé Imre

A Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület előadóestje Erdély állat és növényvilágáról

Ma este 6 órakor tartja a Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület a Déri Múzeum dísztermében előadó estjét, amelyen a vizsdatért Erdély nagyszerű állat és növényvilágát óhajtja a debreceni közönség előtt megismertetni. Erdély természeti viszonyai az újabb nevezeték előtt eléggé ismeretlenek úgy, hogy a Madárvédelmi Egyesület hazafias kötelességet is teljesít akkor, amikor Erdély mezőségeinek erdőrengeteinek annyira különböző kincseit megakarja ismertetni az Alföld népével.

Dr. Nagy Jenő vitetett képeken mutatja be Erdély hatalmas ósvadjaikat, elkezdve a már kipusztult bölénytől, a legutolsó mezőségi különleges Földi kutyaig. Erdély érdekes különleges növényvilágát pedig dr. Máthé Imre a fiatal botanikus generációnak egyik kiváló tagja fogja ismertetni színes vitetett képek kíséretében. Erdélyben a növényvilág is nagyszerű változatos. Mezőség, tavak, mocsarak növényvilága épp úgy megvan ott, mint a fenyvesek sötét rengetegei és a havasok gyönyörű alpi virágai. Mindezeket színes képeken varázsolja majd a közönség elé a kiváló előadó. Belépődíj nincsen. Szívesen látnak minden természetbarátot.

METEOR MOZGO MŰSORA:

Ma 5. 7. 9 órakor, izgalmas szerelmi regény: a

„KAUKAZUSI BRIGÁD”

Holnaptól: Texas, Alarcos lovas.

Szatmárnémeti kapja a Debrecenben és a Hajdu megyében összegyűjtött természetbeni adományokat

Részletesen beszámoltunk arról a szép eredményről, amelyet Debrecen városa és Hajdú megye az „Erdélyért” indított akció során mutatott fel. Mint ismeretes, a gyűjtés eredményéről Lossonczy István főispán tájékoztatta az országos gyűjtőbizottság elnökségét és egyben kérte, hogy a Debrecenben és Hajdú vármegyében gyűjtött természetbeni adományt és összeget elsősorban Szatmárnémeti kapja, hogy ezzel is kidomborítsák és tovább

ápolják a Debrecen és Szatmár közötti kapcsolatok bensőségét.

Az előterjesztésre most érkezett válasz az „Erdélyért” mozgalom országos elnökségétől. Ebben értesítik a főispánt, hogy a természetbeni adományokról szóló kimutatást megküldték az Erdélyi Szociális Szervezetnek és figyelembe fogják venni Debrecen város és Hajdú vármegye egyöntetű kívánságát. Így az összegyűjtött anyagból elsősorban Szatmárnémeti szegény lakosságát fogják segíteni.

Ma lesz a debreceni tűzterek nagyszabású Borbála ünnepélye

A debreceni tűzterek ma délelőtt a hagyományos, ünnepélyes keretek között áldoznak védőszentjük, Szent Borbála emlékének. Délelőtt 10 órakor a tűzraktanya udvarán kezdődnek az ünnepélyek. A fogadás után a tábori lelkészek mondanak beszédet, majd további parancskérés lesz a legfelsőbb előjárótól. Az udvaron tartandó ünnepséget a díszmenet zárja be. Az ünnepély másik része a fedett lovardában zajlik le. A legénységi dalárda a Hízkegyet éneklí, majd Koriáry István őrnagy mond ün-

napi beszédet. Az énekkar katonadala után Kecskés János tüzemester szaval. — Ezután következik az ünnepély legkedvesebb része: a Borbála-tekerés felolvasása és a tréfás ítélekérések. A szép ünnepély a katonazenekar Erdélyi-indulójával ér véget. Az ünnepélyre az érdeklődőket szívesen látják.

Este 10 órai kezdettel a tisztikar és hozzátartozói részére a hagyományos Borbála-bált rendezik meg. Öltözet estélyi ruha, szmoking és kisatilla.

Mikulásra

ajándéktárgyakat felnőtteknek, játéktárgyakat gyermekeknek

legnagyobb választékban

Kántor Ernő és Társánál.

A szombati Székely-est teljes műsora

A Debreceni Székely Társaság és a Hargitaváralja jelképes székely község nagyszabású jótékony célú Székely Estet rendez az Arany Bika dísztermében november 7-én szombaton este 8 órai kezdettel.

Debrecenben hasonló méretű és kiállítású népi műsoros előadás, mint arról a napokban már megemlékeztünk, még nem volt s ezért hívjuk fel erre a nagyszabású előadásra az érdeklődő és a székely népi életet szerető nagyközönség figyelmét.

A székely falu levegője, a székely nép ősi jókedve még az elnyomatás ideje alatt is megtartott lelket üdítő humora fogja 2 órán át betölteni a díszterem falait s a hallgató közönség egy kis székely falu mindennapi életébe fog bepillantást nyerni és olyan kedves benyomással és emlékekkel fog távozni az előadásról, mint a budapesti közönség, amely 7 estén át zsúfolt házak mellett alig tud betelni a látottakkal.

Az előadás műsora a következő: Megnyitó beszédet mond Rugonfalvi Kiss István, a Székely Társaság elnöke. A Kecskés kalákát bemutatja Kiss Kálmán kecsetkifaludi székely kiscsajda, országgyűlési képviselő. Székelyfőné énekekkel és játékokkal. Udvarhelyi verbunkos. Marosszéki verbunkos. Búcsúzkodó. Bokázó. Mennybemenős. A vén cigány tánca. Párna-tánc. — Szünet. — A táncokat ismereti Kiss István kecsetkifaludi lelkész. Csüddöngölő. Jártatós, forgató és ugrató. Gólyás-tánc. Dobbantás. Szepű-tánc. Záróbeszédet tartja dr. Fazakas Sándor, a Hargitaváralja jelképes székely község bírája.

Az előadás iránt, mint értesültünk már is igen nagy az érdeklődés városszerte, sőt még a környék is sok jegyet kötött le.

Jegyek korlátozott számban még kaphatók a mai naptól kezdve dr. Bertók és Harmathy féle könyvkereskedésekben.

Amikor Hamburg a „Ripegős-rovogós” csárdást fütyölte

Villáminterjú a neves művésznővel, a Zenekedvelők Köre hangversenyének szereplőjével

A szemében még ott csillogott az a boldogság és öröm, amelyet a fogadtatás bensősége, szeretete varázsoltt elő, amikor beszélgetni kezdtem vele az Arany Bika halljában.

— Sok fogadtatásban volt már részem, — mondja Doryta Bonewa hibátlan magyarsággal —, de a debreceni örökké emlékezetes marad. Tudja: nagyon meghatótt dr. Balla Bertalan főjegyző kedvessége, meg a többiek. A virágcsokor, a szívből jövő üdvözlések. Valósággal hazajöttem. — Egy kicsit elmereng. — Mindig az volt a legszebb álmom, hogy a sok külföldi út, siker után egyszer Debrecenbe is eljűjtek. Mert sokat hallottam erről a nagy magyar, legmagyarabb városról... a bolgár-magyar barátság fő bástyájáról.

— Örülünk, hogy az első benyomás ilyen kedvező volt Debrecenről, örülünk, hogy megérkezett s az még jobban emeli az örömlünket, hogy magyarul és ilyen jó magyarsággal beszél — mondottuk.

Nagy fekete szemében felcsillan a tűz. Régi, lobogó láng parányi utóda lehet, an-

nak a lángnak az utóda, amely közös áldozatoknál villogott a magyarság és a bolgarság bölcsőjénél.

— Bolgár-magyarok neveznek mindent — beszél kedves, csilingelő hangon. A külföldi magyarok úgy ünnepelek mindenütt, mint magyart. És büszke vagyok arra, hogy a magyar dalnak nem egyszer szerelem sok-sok hívet. Itt talán nem is hiszik: de külföldön rajonganak a magyar dalért. Emlékszem, jólesőn emlékszem rá, egyszer Hamburgban szerepeltem. A műsorba beleillesztettem a „Ripegős-rovogós” kezdetű csárdást. A premieren csaknem holtra énekellettek: harmincszor kellett megismételnem és másnap a hamburgi utcákon mindenki ezt a csárdást fütyölte... És hogy hogyan tanultam meg magyarul? A középiskolát Németországban végeztem s innen Budapestre jöttem, s itt a zeneakadémián szereztem diplomát. És Magyarországot másodszor hazámmá lett.

— Vidéken szerepelt már a művésznő?

— Nem. A debreceni szereplésem az első magyarországi vidéki szereplésem. Nem-

sokára Nyíregyházán, Miskolcon, Szegeden, majd Pécsen is fellépek...

Egy pillanatra elhallgat. Szép, nemes vonású fejét felkapja, úgy beszél:

— Tudja, Magyarországnak, Bulgáriának össze kell fogni. S ezt az összefogást a legszebben a kultúrán keresztül lehet megvalósítani. A diplomaták csak paktumokat kötnek, de a kultúra összeforrasztja a népeket, az országokat, mert ebben a szívnek és a léleknek is nagy szerepe van...

— A forgójátóban megjelenik Galánffy Lajos zeneiskolai tanár alakja. A szép, fekete Doryta Bonewa feláll, kezét nyújt:

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

„Bocsánat, próbálni kell”... És elindul a díszterem felé. Az ajtóból még visszafordul: „A vizontlátásra... Az esti előadás!” (1)

Több mint hétszáz ezer pengős uténítési programot hajtanak végre 1941-ben Hajdu megyében

Az 1941. évben a közúti költségvetés keretében a meglévő utak karbantartására 300 ezer pengőt fordítanak. Ezenkívül a Kaba és Hajdúszoboszló átkelési szakasz bitumenes bevonása 100 ezer, 10 kilométer hosszúságú bekötő-út építése 219 ezer. A nádudvari átkelési szakasz kiskövel való burkolása 80 ezer, két kisebb átkelési szakasz építése Kaba és Nádudvar között 9400 pengős költséggel szerepel a költségvetésben.

Az eredeti tervek szerint a Miskolc-debreceni állami utat Miskolctól kiindulva csak Hajdúböszörményig építették volna ki. Lossonczy István főispán és dr. Uzonyi György országgyűlési képviselő közbenjárására a belügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a Miskolc-debreceni útvonalat Miskolcra és Debrecenre kiindulva kezdik meg építeni és pedig Miskolctól Tiszapolgárig és Debrecenre kiindulva Hajdúböszörményig. A közbeeső szakaszt pedig az 1942. évben építik ki.

Csütörtökön délután ülést tart a presbitérium

A debreceni református egyház presbitériuma, holnap, csütörtökön délután négy órai kezdettel nagyfontosságú ülést tart az egyház tanácstermében D. dr. Révész Imre püspök és dr. Kölcsey Sándor főgondnok elnöklése mellett.

Ezen az ülésen határoz a presbitérium a december végén megtartandó főgondnok és presbiterválasztás előkészítése ügyében, ugyanakkor tudomásul veszi a Dóczy intézetben történt tanárválasztásokat.

Tárgyalni fogja a presbitériumi gyűlés a

gazdasági bizottságnak az egyházi tisztviselők, lelkészek, tanárok, tanítók, közigazgatási tisztviselők és alkalmazottak fizetésének visszaállítására tárgyában a presbitériumhoz felterjesztett javaslatát. A javaslat állítólag azt tartalmazza, hogy az évekkal ezelőtt történt fizetés redukciót hatálytalanná és állítsák vissza a jelen időkre is sokkal inkább megfelelő fizetési rendszert és állapotot. Nagy érdeklődésre tart számot Biky Gábor presbíter benyújtott önálló indítványa is.

Karácsonyra csemege- és italárunkban

legdúsabb választékot találja

Monoki Nándor (Eszte-házy csemegeüzletében) Piac-utca 30. Telefon 21-49.

A mai belügyminiszteri értekezlet tárgyalja Debrecen város és Hajdu vármegye közellátási kívánalmait

A megyében csupán a faellátással van baj — Debrecenben ezer sertéses hizlaldát engedélyezett a minisztérium

Ma, szerdán nagyszabású értekezlet lesz a belügyminisztériumban s ennek keretében az egyes törvényhatóságok vezetői a közellátás időszerű kérdéseit tárgyalják meg. Az értekezleten maga Teleki Pál gróf miniszterelnök is részt vesz. Debrecenből Lossonczy István főispán, Rásó István alispán és dr. Kölcsey Sándor polgármester utazott fel Budapestre.

Az országos értekezletet megelőzően mind Debrecen városa, mind Hajdú vármegye illetékes tényezői megbeszélést tartottak a helyi viszonyoknak, szükségleteknek, kérdéseknek felvétele céljából.

A hajdúvármegyei megbeszélésen Lossonczy István főispán, Rásó István alispán, Herpay Gábor dr. vármegyei főlevéltáros, szociális előadó, a városok polgármesterei, főjegyzők, főszolgabírák és a szociális előadók, a városok polgármesterei, főjegyzők, főszolgabírák és a szociális előadók vettek részt. Pontosan lefektették ezen az értekezleten, hogy a közellátás terén mire van szüksége Hajdú vármegye lakosságának, s erre vonatkozóan jelentést szerkesztettek, amelyet az országos értekezleten nyújtanak át. Megállapítást nyert, hogy a megyében a közellátás terén nem mutatkozik semmiféle nehézség, baj. Csúpan a tűzifaellátásban van némi zavar. Eddig 1000 vagon fát utaltak ki Hajdú vármegyének. Ebből a mennyiségből azonban idáig semmit sem tudtak leszállítani, mert a fát a kitermelő helyekről az utak

járáhatatlansága miatt nem tudták eljuttatni a vasúti rakodóhoz. Ebben a kérdésben sürgős intézkedést kérnek a miniszteri értekezleten s minden remény megvan arra, hogy a fahány is megoldódik.

A városi értekezleten megnyugvással vették tudomásul az illetékesek, hogy a minisztérium megadta Debrecen városának az engedélyt ezer sertéses hizlaldára, s ígéretet kapott a polgármester az ezer sertés részére szükséges takarmánymennyiség feloldására. Ezzel a tervbevetett debreceni sertéshizlalda, amely a szegényebb rétegek zsír és szalonnaellátását lesz hivatva biztosítani, közönségesen megkezdí működését. Az értekezleten kialakult vélemények alapján dr. Kölcsey Sándor polgármester javasolni fogja Budapestre, hogy a növendékállattalomány kímélése céljából az üszörhorjuk levágását korlátozzák. — Ugyanakkor kéri az újví malacvágások csökkentését is, mert ezzel nagymértékben emelkedni fog a sertéshizlalás. Jelenlést tesz ezenkívül a polgármester abban az irányban, hogy a községi hatóságok a sertés és gabona tekintetében nehézségeket gördítenek a kivétel elé, azzal az indoklással, hogy a községi szükséglet biztosítása céljából kell korlátozó intézkedéseket bevezetniük. Az értekezlet megállapítása szerint a város faellátása rones, a liszt ellátás tekintetében pedig kormányintézkedéseket várnak.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
 „Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26.
 — „Magyar korona” Káposztássy Géza,
 Kálvin-tér 15. — „Arany János” Bozóky
 György, Csapó-utca 66. — „Hungária”
 Sz. Szabó Jenő, Vargakert.

Időjárás

Hazánkban változatlanul tart a száraz hideg időjárás.
JOSLÁS: Mérsékelt szél, több helyen köd, néhány helyen esetleg már havazás. A hőmérséklet alig változik. (MTI)

Emlékezzünk

DECEMBER 4.

1914. Somogyi István volt kapoevári 44. közös gyalogezredbeli gyalogos a bajtársiasság szép példáját adta a Piotrkow környéki Bukowa-i harcokban.
 A két rajvonal között sok súlyos sebesült feküdt, akiket a pergőtűzben nem lehetett hátrazárlítani. A sötétség beálltával Somogyi előre küszört és az erős ellenséges tűzben több sebesültet behozott állásunkba. Majd később kivette a sebesültvivőket a rajvonalak közé és maga is segített sebesült bajtársait bezárlítani, míg meg nem sebesült.
 Bajtársias magatartásáért a nagy ezüst vitézségi érmet kapta.

FELHÍVÁS A HÁZTULAJDONOSOKHOZ

Felkérem a város Községét, hogy Kormányzó Ur Öföméltósága névnapja alkalmával, december hó 6. napján, házakat nemzeti színű zászlóval lobogózzák fel. Polgármester.

— Adventi istentisztelet. Az adventi időszakban az evangélikus templomban minden csütörtökön este 5 órakor istentisztelet lesz, amikor Pass László tb. esperes-lelkész hitvédelmi előadássorozatát fog tartani. A csütörtöki, első előadás tárgya: „Az ember és az Isten viszonya” lesz. — A templom fűtve lesz.

— Miklós napján, Kormányzó urunk névnapja alkalmából az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor hazafias istentisztelet lesz ígérhetéssel. Prédikál Pass László tb. esperes-lelkész. A lelkes hívatallal a hatóságok, testületek vezetőit, hogy képviselőik számát szíveskedjenek telefonon előre bejelenteni helyfenntartás végett. Telefonszám: 11-05.)

— Csütörtökön 6 órakor tartja Tankó Béla egy. dékán előadását „Dantetől Brunaig, az olasz rinascimento világnézetének kialakulása” címen. Az előadáson résztvesz a Magyarországi Olasz Intézetek főigazgatója, Aldo Bizzarri is.

— Debrecen város közigazgatási bizottsága december 5-én csütörtökön délután 4 órakor tartja szokásos havi ülését Lossonczy István főispán elnöklésével.

— A Coetus Theologorum — Református Teológusok Munkaközössége, mint napokban már a múlt napokban megemlégettük, holnap, csütörtökön délután fél 4 órakor a Kollégium tanácstermében Lukács László okleveles lelkész, kollégiumi könyvtárost személyes közreműködésével felolvasó ülést, majd ezt követően intézőbizottsági, utána rendes közgyűlést tart. Az ülésorozatot baráti jellegű vacsora zárja be.

— A Debreceni Jótékony Nőegylet Némabálja ma szerdán délután öt órakor lesz a Vármegyeháza dísztermében.

— Palesik Sándor jónévű debreceni építésmérnököt Nagyváradra kinevezték városi mérnöké. Palesik Sándor nevéhez igen sok, és szép alkotás fűződik. Legutóbb az ő tervei szerint készült a Svetits Intézet modern, és egyszerű tornaterme.

— Garai tánciskolájában csütörtökön Mikulásost, szombaton táncvizsga. 8-án táncanfolyam kezdődik.

— Flaink nőtáncmozgására áldozunk két fillért! Kérjük repülőbélvegeket!

A tiszta családi életre épüljön az eljövendő Nagy-Magyarország

A Felnőttek Vasárnapi Iskolájának jellemképző előadásai

A Felnőttek Vasárnapi Iskolája ismét igen nagyszámú hallgatóság előtt és gazdag sikerrel tartotta meg vasárnap a 7-8. előadását a gör. kat. iskola nagytermében. Mátyás József előadó a hűség, bizalom és tiszta szereteten álló családi életéről, mint az új Magyarország sziklaszilárd alapjáról beszélt a hallgatósághoz.
 Ehhez kapcsolódott Arany János négy szép balladájának (Pázmán lovak, Arva fiú, Tetemre hívás, Ágnes asszony) színes művészi vetítettképekkel kísért bemutatása. Mátyás József világos magyarzatai és tárgyértő előadása szintén nagy hatást váltott ki a közönség lelkében.
 A jellemképző est második részében a

Napsugár Leányklub műkedvelő gárdája ifj. Papp Gyuláné lelkes rendezésében nagyszerű Mikulás-műsort adott elő osztatlan sikerrel. A műsor minden száma nagy tetszést aratott s az est Mikulás hácsija ajándékokat osztott szét a kicsinyeknek.
 A jövő vasárnap az ókor végének nagy szentjéről, a szegények jóságos atyjáról, Szent Miklósról és hazánk országgyarapító Miklósáról, a Kormányzó Úrról tart megemlékező előadást a Felnőttek Vasárnapi Iskolája d. u. 5 órakor a Vigkedvű utcai gör. kat. iskola emeleti nagytermében.

— Ravasz László püspök megföltötte a politikai pártok zászlóinak templomi megáldását. A Magyar Értésítő jelenti: Ravasz László dr. püspök, titkos tanácsos körlevelet bocsátott ki a dunamelléki református egyházkerület valamennyi lelkészéhez s egybekötött a következőket írja: „Előfordult esetből kifolyóan általánosan szabályozni kívánom a politikai pártok zászlójának gyülekezeti helyiségekben és református egyházi szertartások között végemenő megáldásának kérdését. A politikai pártok a nemzet közvéleményének és a helyügi kormányzatnak ellenőrzése alatt állanak. A legtöbb párt nemzethűség és erkölcsi tisztesség szempontjából kifogás alá nem eshetik, mégis egyházunk szellemében akkor járunk el, ha politikai pártok zászlóját templomainkban vagy gyülekezeti istentiszteleteinken nem áldjuk meg. Ennek semmi más oka nincs, mint az, hogy a megáldás tényében sokan állásfoglalást látnának s ez a gyülekezet egy részében rossz érzést kelt és a gyülekezetet meghasonlással fenyegetné. Eppen ezért egyházunk soha politikai pártok zászlóját gyülekezeti helyiségben, református szertartással nem áldotta meg s ezt a gyakorlatát a jövőben is tartsa fenn.”

— Dr. Austerlitz László börgyógyász szakorvos rendelőjét a Szent Anna-u. 8. szám alól a Miklós-u. 4. szám alá helyezte át.

Orát, ékszeri, ezüstneműt ol-SRET'ER JANOS órá és ékszerésznel Debrecen, Batthányi-utca 13. szám

— Hohlbaum Robert német író Debrecenben, a Magyar-Német Főiskolai Iroda meghívására Hohlbaum Robert író, a modern német irodalom egyik kiváló képviselője a hét végén Debrecenbe érkezik és dr. Heybey Wolfgang egyetemi német lektor felkérésére közreműködik a Magyar-Német Főiskolai Iroda által rendezett előadást. A kitűnő német író költői munkásságának ismertetésére a napokban még visszatérünk. Hohlbaum Robert előadóját december 9-én, hétfőn este 6 órakor lesz a Déri-múzeum előadótermében. Belépődíj nincs, minden érdeklődőt szívesen látnak.

— Orvosi hír. Dr. Jakabfi Imre volt klinikai tanársegéd, fül-, orr-, gége szakorvos rendelését ismét megkezdte. Rendel. d. e. 9—11, d. u. 3—5. Püspöki palota I. emelet.

— Nagy műsoros ünnepélyt rendez a Dóczy tanítónőképző. A Dóczy intézet tanítónőképzőjének és liceumának Vöröskereszt Egyesülete december 6-án, pénteken délután 5 órai kezdettel az új Dóczy tornateremben műsoros ünnepélyt rendez. A gazdag műsoron Györffy Katalin, az egyesület elnökének megnyitóját után ének, zene, táncszám, szavaltat és víg monológ, azokívül pompás vígjáték szerepel. Szünetben büffé áll a közönség rendelkezésére. Az ünnepélyen az énekar tagjain kívül több mint húszan foglalkoznak szerepelni.

— Olesó ruhaanyagot kapnak a mezőgazdasági és ipari munkások. A kormány intézkedésére az ipari és mezőgazdasági munkásság részére egységes ruhaszövetek készülnek, hogy így a legszegényebb népréteg részére is lehetővé tegyék a ruhaanyag beszerzését. A gvarakban már folynak az előkészítő munkálatok az egységes szövet gyártásával kapcsolatban. Ugyanakkor intézkedés történik arról is, hogy az illetékeknek ne élhessenek vissza az olesó ruhaakcióval és a szegényebb néposztályok elől meg ne vásárolhassák az anyagokat. Ezért tervek merültek fel, hogy a hatóságok által kijelölt igényjogosultakat vásárlási igazolvánnyal látják el.

— A „FERENCZ JOZSEF” KESERUVIZ regóta kitűnően bevált háziaszermegpróbáltatás közrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Divatos bőrkézttyűk és bélelt Tóthfalussytól, Piac-u. 40.

— Légóttalmi karszalag és jelvény darabonként 50 fillér Szent Anna-u. 10. Piko L. kézimunkaipar. Telefon 32-41.

— Gyanus körülmények között meghalt egy négyhónapos csecsemő. A kabai csendőrség a debreceni királyi ügyészséghez tett jelentése szerint az elmúlt nap Nagy Károlyné született Farkas Margit 32 éves asszony négyhónapos Sándor nevű gyermeke hirtelen meghalt. A kis halottat megvizsgálta a közönségi tisztiorvos, aki megállapította, hogy a csecsemő fején külsérelmi nyomok vannak, amelyekről arra lehet következtetni, hogy valami baleset is közreműködött a gyermek halálánál. Ezért a csendőrségi és orvosi vizsgálat észleletei alapján a királyi ügyészség nem adott engedélyt a gyermek temetésére, hanem javaslatot tett a gyermek holttestének felboncolására, amit Zsögöd Jenő vizsgálóbíró el is rendelt. Az orvosi vizsgálat megállapításai mellett ugyanis a csendőrség olyan nyomokat talált, amelyekből arra következtet, hogy csakugyan gyanussá vált a gyermek hirtelen halála.

— Orvosi hír. Dr. Juhász Gusztáv katonai szolgálatból visszérkezett, rendelését ismét megkezdte.

— Kedvező feltételű hitel a mezőgazdaság részére. A kormány a mezőgazdaság fejlesztése céljából újabb termelési hitelről gondoskodik. A termelési hitel az Országos Földhitelintézet útján 5—15 évig terjedő törlesztéses kölcsön alakjában bocsátják a gazdák rendelkezésére és a törlesztés tartama a kölcsön felhasználásától függ. Más törlesztési időt állapítanak meg annak, aki gépberendezést akar vásárolni, mint aki istállókat épít és megint más idő alatt lesz köteles visszafizetni a kölcsönt az, aki tenyésztő állatokat vásárol, vagy hízlatás céljára vesz fel kölcsönt.

— Gondatlanságból okozott emberöléssel vádolta a királyi ügyészség Tóth József Debrecen-környéki földműves feleségét, mert az elmúlt nyáron tanójuk udvarán egy elkerítetlen árokba beleesett a tizenhathónapos kislánya. A gyermek anyja kint dolgozott a tanya épület előtt és így elkerülte a figyelmeztetést, hogy pár méterrel odább levő árok partjára ment és ott egy óvatlan pillanatban beleesett a magas állású vízbe. A kétségbeesett Tóthné, mikor nem látta szeme előtt a gyermeket, nyomba keresésére indult és ekkor talált rá az árokban. Nyomba ölbetette és rohant vele a város felé, hogy orvoshoz vigye, útközben azonban megdöbbenve vette észre, hogy a gyermek nem lélekezik és meghalt. A királyi ügyészség ezért gondatlanságból okozott emberöléssel vádolta Tóthné, akit a debreceni törvényszék Főenyessy tanácsa a kedden délelőtt tartott tárgyaláson 15 napi fegyházbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban háromévi próbaidőre felfüggesztette. A vádlott és a vád képviselője megtagadták a megvitatás ítéletében.

A debreceni vitézek díszelőadása a Kormányzó Ur névnapján

December 6-án — pénteken — lesz a Vitézi Szék díszelőadása az Arany Bika szálló dísztermében, amelyet a Kormányzó Ur névnapja alkalmából rendeznek a debreceni vitézek.

A már eladott jegyek nagy számból következtek, a debreceni vitézeknek ez a megmozdulása nagyszerűnek ígérkezik. A város katonái és polgári társadalmának úgyszólván valamennyi reprezentása élükön vitéz dési Bajnóczy József altábornagy, hadtestparancsnokkal és losonczy Lossonczy István főispánnal, jegyeiket már megváltották. Talán egy évben sem talált annyira méltánylásra a Vitézi Szék ama hazafias törekvése olyan mértékben, mint az idén, hogy legalább évenként egyszer — a Kormányzó Ur Öföméltósága magas nevénapján — összegyűjtse társadalmi osztály-körökre tekintet nélkül Debrecen hazafias magyar társadalmát; az összegyűltkedő hódoljanak a csonka hazát gyarapító Allamfőnek s kifejezésre juttassák a részben még ma is elszakított szűnvedő magyar testvéreinkkel való áldozatos együttérzésüket és egymás látásából is megerősítsék a magyar nemzet jövőjébe vetett hitüket és reményüket.

A díszelőadás este 8 órakor kezdődik. Műsor: 1. Tiszteletadás a bevonuló zászlóknak. 2. Nemzeti Híszkegy. 3. Ünnepi beszéd. Tartja vitéz Magyaros Sándor m. kir. tábornok, főzskapitány. 4. Szózat. 5. Kalocsai Bokréta. Paprikafűzés. Férctánc. 6. Nagykálló Bokréta. Kérdőtagos, Kállai kettős. Bokréta népművészeti bemutatók. 7. Erdély visszavért. Előkép.

Jegyeket Bészler és Dávid vaskereskedésben lehet váltani (Ferencz József-u. 7. szám. Telefon: 20—78.)

— Szürkálás lett a barátságos beszélgetés vége. Vályi Sándor 29 éves Kínizs-utca 75. szám alatt lakó szabóságát a múlt éjjel a mentők szállították be a sebézeti klinikára, mert jobb karján mély szűrt seb volt. A orvos kezelés után a sérült saját lábán ment haza, az eset azonban nem maradt ennyiben, mert a rendőrség vizsgálatot indított a szürkálás körülményeinek tisztázására. Eddig annyit derült ki, hogy Vályi Sándor lakásánál nem messze egy ismerősénél több férfi társaságban beszélgetett és borozgatott és közben, hogy nem, valaki megszurta a kezét. A vizsgálat még folyik.

— Schaff Margit tánciskolájában „Szárnyaskerek” (Hunyadi-u. 9.) ma este táncanfolyam kezdődik.

— Felmentette a törvényszék az árdragónási visszaélés vádját alól Szabó Márton vámpércsi hentes és mészáros, aki a vádirat szerint Csiki Istvánnól ottani lakosnak harminc dekát borjúhúst állítólag három fillérrel többért adott el a megállapított árnál. A keddi törvényszéki tárgyaláson a vádlott azt hangoztatta, hogy a hús valamilyen több volt, s ezt nem akarta levágni, részben pedig a vevő kérésére felszeletelte és kiverte, hogy könnyebben lehessen sütni. Ezt maga Csikiné is elismerte, s így ezután a törvényszék Főenyessy tanácsa Szabó Mártont fel is mentette a vád és következményei alól, mert beigazolódott, hogy a húst megmunkálta, ami nem szokásos és nincs is benne a megállapított húsrakban. A felek megnyugodtak az ítéletben.

— Naményi gyorsíró, génirotskólában új tanfolyam kezdődik. Államvizsga, államérvényes bizonyítvány, állásbajánlás. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthányi-u. 1.

— Kötőállal halál gyilkosságért. Még a Felvidék visszacsatolása előtt történt, hogy az Unévár közelében lévő Szürnyec községben boltban találták Tussai Mihály jómódú özvedt és feleségét. A cseh hatóságok megállapították, hogy rablógyilkosság történt és hosszas nyomozás után elfogták a tettest Buranyics László csavargó személyében. A magyar kir. ügyészség utabbi nyomozást rendelt el és ennek során megállapítást nyert, hogy Buranyics egyik társával, akit közben kiadtak a cseh hatóságoknak, a lakás falának kibontása után a kamrában keresztül jutottak be a hálószobába, itt a két öreget megfojtották és a lakást kirabolták. A sátorlajúhelvi törvényszék most mondott felettük ítéletet és rablással egybekötött gyilkosság miatt kötőállal halálra ítélte.

Gyászrovat

Gere Antal Miklós Máv fűtő 27 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután három órakor lesz II. á. teremből református szertartással. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezi. Dóganfeld-tér 2. szám.

Farkas Gábor Máv ácsmeister 32 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Keresztény-u. 27. Dankó temetkezési vállalat.

Veres Vilma 25 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Lénárt Gyula gazdálkodó 75 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a Mikopécsi ref. temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Özv. Solymossy Józsefné Bagossy Eszter 59. évében elhunyt. Temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz a Köztemető 2. számú ravatalozójából. Lakás: Kanális-utca 27. Temetését Bartha vállalata végzi.

Toth Ernőné

szül. Karikó Matild nyug. Máv segéditszt neje 53 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután három órakor lesz a Köztemető 2. á. számú ravatalozójából a rom. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Szoboszló-úti városi bérház. Temetését Gehauer temetkezési vállalat rendezi.

Köszönetnyilvánítás: Mindazon kedves rokonoknak, ismerősöknek, jóbarátoknak, nemkülönben az OTI orvosi és tisztviselő karának, kik felejtetetlen jó férjem, Prunyi Jenő temetésén részvételükkel, virágokkal, szavakkal, a ravatalra helyezett virágokkal mély fájdalomukat nyihinteni igyekeztek fogadják ez úton is hálás köszönetünket. Özv. Prunyi Jenőné és családja.

Udvarias betörők. Kedden éjjel betörők jártak Erdélyi Mihály, az ismert zeneszerző színházi irodájában. Feltörték a pánccs szekrényt, de ott csak fényképeket találtak és egy cédulát a következő szöveggel: „Te marha, tőlem akarsz lenni? Hiszen én zeneszerző vagyok!” A betörők korrigálták is az esetet a következő formában: „Boesánatot kórnék, kolléga úr.”

Nyolc napra betiltották a szegedi Délmagyarországot. A belügyminiszter a Berey Géza felolós szerkesztésében és kiadásában Szegeden megjelenő és Ablaka György szegedi nyomdájában előállított „Délmagyarország” című politikai napilap további megjelenését és terjesztését az 1939. II. t. c. 151. §-ának harmadik bekezdése alapján az országnak az említett törvényhely által védett érdekeit veszélyeztető közleményei miatt nyolcnapi időtartamra, azaz 1940. december 10-ig bezárólag betiltotta.

Valamennyi ebresztő óráát ellopott egy betörőársaság. Kolozsvárt Florentinál Béla őrszemeseter káratáblából, amelyet az éjszaka folyamán felfeszítettek. A kár 150 pengő.

Titokzatos betörés történt Tiszadob községben. Porkoláb Péter gazdálkodó arra lett figyelmes, hogy lakásában idegen férfi molesztál. Fellármázta a házbelieket, de közben az ablakon keresztül elmenekült a betörő. A lakást átvizsgálva semmi hiányt nem talált, de a feljelentést mégis megtette az ügyben. Csak aztán vették észre, hogy a szoltárból mégis eltűnt az asszony 350 pengője, amit lassacskán takarított meg magának. A nyomozás során semmi jele sem bukkantak, mely a betörő kilétére engedne következtetni, sőt még az állítólagos menekülés körülményei sem igazolódtak be. Nem lehetetlen, hogy az asszony pénze besurranó tolvallás következtében tűnt el. A nyomozást tovább folytatják.

Doryta Bonewa és Sassy Iringó hangversenye

A Zenekedvelők Körének III. bérleti estje

Kedden este folyt le nagy sikerrel a Zenekedvelők Körének III. bérleti estje: Doryta Bonewa és Sassy Iringó hangversenye. Bonewa egy csapásra meghódította a debreceni közönséget. Régen nem hallottunk ilyen szépen, légyan csengő, amellet minden árnyalatra egyaránt alkalmas hangot. Kissé merész vállalkozásnak tartottuk drámai szoprán és mezzo-szerepeket egy műsorra venni, de a művésznő fényesen oldotta meg ezt a nehéz feladatot is. Drámai erővel telt előadása kifejező megjatszása és mimikája egyformán nagyszerű volt. Bolgár és magyar dalokat is énekelt színpadi énekestől ritkán hallható bensőséggel s ha ehhez hozzávesszük pompás szövegkiejtését is, megérthetjük azt a meleg ünneplést, amiben a közönség részesítette. Népszerű műsorral jött, de a sablonnak az árnyalatát sem

hallottuk tőle. Különösen nagy sikerre volt a Carmen áriával és a bolgár dalokkal s a magyar dalokat is kifogástalan magyarsággal énekelte.

Sassy Iringó tehetséges csellista, kinek szép tónusa, mély játéka különösen a lassútételekben így pl. a Locatelli szonáta Andentéjében jutott teljes mértékben érvényre, kiemelkedett a Kodály Adagio. Ha a gyors részekben több nyugalmat tanúsít ezek is kifogástalanul fognak sikerülni neki.

A közönség melegen ünnepelte a művészeket, kiknek a tapsvihart ráadásokkal kellett megköszönniök.

Zongorán Galánffy Lajos kísért, stílusosan alkalmazkodva hibátlamul.

A hangverseny előtt a Városi Dalegylet énekelte el bolgár himnuszot Forrai István precíz vezénytelével.

SZÍNHÁZ

A „Bánk-bán” című operával kezdte meg debreceni szereplését vitéz Tolnay Andor és színtársulata

A túlszűrt társadalmi program miatt csak félház előtt kezdhetette meg debreceni szereplését vitéz Tolnay Andor színgazgató társulata. Pedig a keddi előadás sok tekintetben külön fejezetet jelent Debrecen zenei életében. Erkel Ferenc „Bánk-bán” című operája a magyar irodalom egyik reprezentatív alkotása és legalább egy negyed százada nem adták elő a Csokonai Színházban. Erkelnek ezt az operáját 1861-ben mutatták be Budapesten s azóta állandóan műsoron van, a vidék azonban igen mostohán bánjt ezzel a kétségkívül nagy alkotással. Egressy Béni szövegkönyve ugyan ma már kissé erőltet, drámaisága közel sem jár Katona József klasszikus művéhez, de Erkel a zenével pótolni tudja a szöveg hiányosságait.

Tolnay direktor páratlan bőkezűséggel, reprezentatív előadásnak szánta a „Bánk-bán” opera felújítását. Hat neves fővárosi művész működött közre a keddi felújításban, amely ritka élvezetet szerzett a zenekedvelők közönségnek.

VITÉZ TOLNAY ANDOR BESZÉDE
A megnyitói előadás előtt a zenekar a Himnusz és a Rákóczi indulót játszotta el, majd vitéz Tolnay Andor lépett a függöny elé és izzó hazafiságtól, művészi elhivatottságtól átfűtött gyönyörű beszédben üdvözölte a debreceni közönséget. Hangoztatta, hogy céljuk a tiszta magyar nemzeti kultúra maradéktalan szolgálata. Majd megemlékezett arról, hogy hat hónappal ezelőtt 22 évi hallgatás után Jugoszláviában Eszéken a Tolnay-társulat hirdette először a magyar szót.

— A mi kötelességünk — folytatta a színgazgató, — ottlenni mindenütt, ahol a hazának szíksége van ránk.

Szárnyaló szavakkal emlékezett meg a Tábori Színház működéséről, amely ott kísérte a magyar hadsereget az erdélyi bevonulásokon s ott volt, ahol Nyugat-Kellel ölekezett. Ezután így folytatta szavalt: — Fogadjuk szent ígérattal, hogy folytatni fogjuk a komoly, nívós munkát. És mint ahogyan eddig helyt álltunk, ezután is helyt fogunk állni öröhelyünkön.

Isten áldását kérte a magyar honvédségre, annak vezetőire. Beszédét így fejezte be: —

Tartsa meg az Isten sokáig legfelsőbb Hadurunkat, az országgyarapító Kormányzó Urat. S dolgozzunk egymásért egymással örök hazánkért, mert a nagyvilágon e kívül nincsen számodra hely, áldjon, vagy verjen sors keze, itt álnod, halnod kell!”

AZ OPERALŐADÁS

A remek beszédet a közönség nagy tisztséssel és lelkesedéssel fogadta, majd megkezdődött az ünnepi előadás.

Melinda szerepében Szabó Ilonka, a gyönyörű hangú operanékesnő valóságos magával ragadta a közönséget szárnyaló szopránjával, amely kristályos tisztasággal, tűneményesen csengett. Szabó Ilonka koloratúrája valóban kivételes érték, tril-

lái ezüstösen gyöngyöztek. Emellet alakításában volt drámai erő, mély átélés. Rácz Tilda mezzoszopránja kifogástalan technikájával, kifejező erejével és hajlékonyságával tökéletesen érvényesült. Gertudisa játékban is elsőrendű volt. A címszerepben Pilinszky Zsigmond híven ragaszkodott a tradícióhoz. Fejedelmi megjelenésű Nagyura teljes illúziót keltett. Szép hőstenorja azonban csak az első felvonásban előgitt ki. A debreceni klíma káros hatása folytán ugyanis a második és harmadik felvonásban az egyébként kifűnű vendégművész érezhető indiszpozícióval küzdött. Kétségtelen érdeme viszont, hogy mégis derekasan helyt állt. Köblös József érces tenorja színes és kifejező s a finom lírai hangfestésre is igen alkalmas. Ottót játszotta kiválóan, de azt hisszük, hogy nagyobb szerepekben is kifogástalan tudna nyujtani. Szirmay Reginald pompás hangú énekes. A Bordalt különösen szépen adta elő. Hetényi Kálmán még fiatal művész, de voltak résletek, amikor hajlékony tenorja a súlyosabb feladatokat is könnyedén oldotta meg. Biberach szerepében Mally Gyöző kissé darabosan mozgott, azonban iskolázott hangja ércesen zengett. A társulat tagjai közül Gárdonyi László énekben is, játékban is nagyon jó Endre volt. Benkő Géza tenorja tavaly óta csak fejlődött. Az operaelőadáson egyébként a társulat minden énekes tagja közreműködött. Így aztán olyan kórus énekel a színpadon, amilyenre vidéken nem igen van példa.

Az előadást Daniss Gyöző rendezte stílusosan és azzal a tempóérzékkel, amelyet csak Tolnay Andortól lehet eltanulni.

Fischer Károlyban egy nagy kultúrájú, biztos kezű és kifűnűn fejelemző dírgenst ismertünk meg. Szuverén ura volt a megnagyobbított zenekarnak, amely egyébként is elismerésre méltó ambícióval és felkészítéssel látta el nehéz munkáját. De megérte, mert az együttes, a zenekar és a dirigens jóvoltából egy gyönyörű operaelőadásban gyönyörködhetett a debreceni közönség.

A publikum minden felvonás után melegen ünnepelte a művészeket, sőt az előadás végén helyén maradt és a lámpák elé tapsolta a színelőkelkel együtt Fischer Károly karmestert is. (b. p.)

A CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:
Kedden este 8 órakor Bánk bán. Nérelőzet.

Szerdán este 8 órakor: Sárgarigófészek. A. bérlet.

Csütörtökön este 8 órakor: Sárgarigófészek. B. bérlet.

Pénteken este 8 órakor: Sárgarigófészek. Széleskörű érvényesek.

ÁTADTAK A SZÍNHÁZAT VITÉZ TOLNAY ANDOR TÁRSULATÁNAK

Kedden délelőtti 10 órakor vették át a debreceni Csokonai színházat a Miskolcra távozó Ihász Aladár színgazgatótól. Az átvételi aktuson a várost dr. Szilassy Gyula tb. fogalmazó és Nagy Zoltán városi írnok képviselte, a műszaki ügyosztály részéről Bojtor Ernő műszaki segéditszt, a számvevőségétől Gerecse Sándor számvevőség tanácsos, a világitási vállalatól Bartha István mérnök volt jelen. Az átvétel után vitéz Tolnay Andor színgazgatónak a Debrecenbe érkezett új eszeretársulat igazgatójának adták át a színházat. Az átadási, illetve átvételi aktus után kiutalták felpézi Ihász Aladárnak a város szubvencióját, 4000 pengőt.

ELŐADÁS ÉS TÁRLATVEZETÉS A TELI KIALLITÁSON

A Képzőművészek és Műpártoló Egyesülete pénteken, december 6-án délután 5 órai kezdettel tárlatvezetést tart a Déri Múzeumban rendezett kiállításán. A kiállított műveket Torockai Oswald festőművész, az egyesület művészeti igazgatója fogja ismertetni.

Ezt követőleg dr. Mitrovics Gyula egyetemi ny. r. tanár, egyesületi elnök tart vetített képes előadást a múzeum előadási termében a „Stílus kérdésről”. Belépődíj nincs. Katalógus megváltás nem tagoknak 30 fillér.

Felhívás a magyar királyi Horthy Repülő Akadémiára való jelentkezésre! Azok az ifjak, akik az 1941 évben a m. kir. Honvéd Repülő Akadémiára való felvételre pályáznak pályázati kérvényüket a folyó évi 253. számú „Budapesti Közlöny”-ben megjelent rendelet szerint készítsék el és azt kellően felszerelve a m. kir. Honvédelmi Miniszter úrhoz címezve, adják be a Debreceni Repülő Club titkárságánál (Városi Idegenforgalmi Hivatal) legkésőbb 1940. december 20-ig. A Debreceni Repülő Club Elnöksége.

GYORSIRASRA, GEPIRÁSRA állandóan beiratkozhat SIMAY MAGDA gyorsíróiskolájába. Placutca 73. Államvizsga. Vidékeknek vasúti kedvezmény.

MOZI

N. N. ÉS TÁRSA. (A Vigzínház bemutatója.) Ismét egy amerikai filmet mutattak be kedden a Vigzínház mozgóban. A Metró filmgyár egyik remeke az „N. N. és társa” c. nagyszerű film. Újszerűen együtt kapunk egy kifűnű vígjátékot és egy izgalmas, bövelkedő detektívfilmet. A szórakoztató mese mellett egy bravúros nyomozás derít fényt a titokzatos bűnügyre. Az utóbbi időben elég sűrűn látunk amerikai filmeket, melyek mind tetszést arattak. Elmondhatjuk azonban, hogy ez a film amerikai tempójával és ötletdúságával különösen tetszést aratott. William Powell, a mesterdetektív, egyik legnagyobb alkításra ez a film. Benne telőzik a humor. A bájosan csinos Myrna Loy a partnere. Három kutya is szerepel a filmben és igen kedves, vidám jelenet fűződik hozzájuk. Összegezve: nagyszerűen szórakoztunk. — Megelőzően híradó került bemutatásra.

VIGYÁZZON EGÉSZSÉGÉRE!

- A meghűléses betegségek megelőzése a csecsemőkortól az agkkorig ————— P 1.20
 - Új gyógyeljárás sputum vaccina emulsióval tbc., asthma és a tüdő hurutos megbetegedésénél ————— P 2.60
 - A nemi élet egészségtana. Utmutatás a helyes nemi életre. A nemi betegségek megelőzése és gyógyítása ————— P 3.—
 - A cukorbeteg kórtja ————— P 2.60
 - Gyermekek akarok ————— P 1.80
 - A fiatal anya. Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak ————— P 2.60
 - A női betegségekről, megelőzés, védekezés ————— P 3.40
- Kapható:
a DEBRECZENI ÚJSAG-HAJDÚFOLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21-90.

SPORT

A köze'övöben
tornacsarnokot kap a DEAC

Hétfőn délután 5 órai kezdettel tartotta a Debreceni Egyetemi Atlétikai Club évi rendes közgyűlését a Központi Egyetemen. Rövid megnyitó és üdvözlés után **Milleker Rezső** dr. egyetemi tanár, az egyesület tanácselnöke mondotta el elnöki beszámolóját. Ennek során örömmel vették tudomásul, hogy a tervbevétt tornacsarnoképítés a megvalósulás útján van és annak a reményének adott kifejezést az előadó, hogy a legközelebbi közgyűlést már ebben a modern tornacsarnokban tarthatják meg, melyben helyet kapnak az egyesület valamennyi sportágának művelői. A nagyobb tornaterem mellett még kisebb vívóterem is létesül, hogy az egyes szakosztályok minél zavartalanabban fejthessék ki munkásságukat.

Ezután dicsérettel emlékezett meg a DEAC fiatal tornászáról, Hajdúró, aki a vasárnapi olasz-magyar tornaszíniadalon számos nagyklasszisú versenyző között a nyolcadik helyen végzett és ezáltal dicsőséget szerzett egyesületének.

Dr. Kardhorodó Sándor főtitkár hozta ezután a közgyűlés tudomására, hogy jelentésével Karácsony táján készül el teljesen és ekkor nyilvánosságra fogja azt hozni, majd sor került a tisztújításra, melyet a szakosztályvezetőkkel történt megállapodás alapján ejtettek meg. A tisztikar jelenlegi összetétele a következő: Tanácselnök **dr. Milleker Rezső**, főtitkár **dr. Kardhorodó Sándor**, főpénztáros **Felker János**, háznagy **dr. Illyés Endre**, ellenőr **dr. Kapros Tibor**, ifjúsági elnök **Futó József** bh., ifjúsági alelnökök **Varga Zsigmond** hh., **Szell György** jh., **Magyar János** oh., **Berez István** bh., titkár **Kardos János** jh., pénztáros **Szele Tibor** bh., jegyzők, **vitéz Mártha Béla** bh., **Juhász Pál** jh., **Törös Béla** oh., **Bagdy László** bh., főjegyző **Barta Gyula** oh. Az igazgatótanács tagjai az egyes szakosztályok vezetői lettek: **Akosy Károly**, **vitéz Hadházi Dezső**, **Schmidt Gyula**, **dr. Balogh Sándorné**, **dr. Domokos Károly**, **dr. Pintér Mihály**, **Varga László**, **dr. Ökrös Sándor**, **Ferenczy Pál** és **dr. Csaba János**; ifjúsági tagok: **Dely János** oh., **Balogh József** bh., **Kapros László** jh., **Molnár Ferenc** jh., **Barabás Miklós** jh., **szeptimál Gavallér László** jh., **Laczó Béla** jh., **Gábor László** jh., **Rác Miklós** és **dr. Szilányi Tibor**.

Ezután a közgyűlés a szükséges alapszabálymódosítás kidolgozására bizottság kiküldését javasolta, melynek tagjai: **Szell György**, **Kapros László**, **Kardos János**, **Barabás Miklós** és **Futó József** lettek.

SPORTHÍREK

A vasárnapi olasz-magyar válogatott mérkőzésnek nagy visszhangja van nemcsak a magyar, hanem az olasz sajtóban is. Egyöntetűen az a hang esendül ki sorairból, hogy a magyar labdarúgás fordulóponthoz érkezett. Az olasz szövetségi kapitány szövege, a Stampa példánál így ír: „A magyar csapat sokkal jobb volt, mint ezelőtti bármikor... Nem lenne csoda, ha ez a csapat bizonyulna annak a várvavárt egvütesnek, amely meghozná a magyar labdarúgás régen esedékes újjáemelését.” Nagy kérdés, jellemt szerepel azonban csaknem minden cikkben: vajon miért nem lövöldöztek a magyar csapatok gyakrabban?

A legnagyobb hatást **Polgár játéka** gyakorolta az olaszokra. Ez a hatás különösen a játékosok körében volt észlelhető. A közös díszvacsera után a magyar játékosok sorra írták alá levelező lapjaikat az olasz kollégákkal, akik szívesen engedtek a kérésnek, csupán Polgárral szemben tagadták meg annak teljesítését. Amit Polgár csinált a mérkőzésen, ügvlátszik semmi szín alatt sem akarják aláírni!

A DVSC halja. December 7-én este 8 órakor tartja a DVSC hazományos szonozáró műsoros sportbálját. A bál érdekessége és szenzációja a játékosok fellépése, akik erősen fogadkoznak, hogy nemcsak a zöld gyepen, hanem a színpadon is megállják a helyüket.

Főszerkesztő: **Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre** **Benyovszky Pál**

Kiadja: **Aiföldi Sajtóvállalat Kft.**

Felelős kiadó: **Balogh István**

Közgazdaság

MERSEKELT FORGALOM
A GABONATÓZSDÉN

Kevés a kínálat a gabonatózsdén, kálászosokból áru most sem volt a piacon és esőkkel a mult héten még élénk kukoricakínálat is. A kukoricaárak tartottak, egy télet dunántúli lófogu csöves kukorica 13.90 pengőért kelt el, szokványáruért 13.75-13.80 pengőt ígértek. A magpiacon is a kereslet van túlsúlyban, az irányzat szilárd.

Búza: 78 kg-os 23.70.

Rozs: 71 kg-os 19.70.

Árpa: Sörárpa, kiváló 26.60, sörárpa, elsőrendű 25.60, sörárpa 24.60, 68 kg-os ipari 23.20, takarmány, 65-66 kg 21.20, takarmány, középminőségű 20.20.

Kukorica: Új 17.00.

Magvak és hüvelyesek: Köles: fehér 42-43, vörös 41.50-43, egyéb 40-42. Repce: káposztarepce 40-45. Büköny: tavaszi 48-54, szőszös 90-100.

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 176 darab. Az irányzat élénk. Árak: uradalmi zsírterest páronként 340 kg-on felül 160, alul 154, szedett sertés II. 142, félserlés szalonnával I. 206-210, II. 202-206, félserlészűs 218, hajt 216.

Debreceni állatvásár. Felhajtás szarvasmarha 1135, eladás 658. Felhajtás ló 376, eladás 148. Árak élőszűl kilogrammonként: vágómarha jöminőségű 57-78, közepes 40-57, silány 30-40, borjú 76-120, növendék marha 48-70, tinó, ökör 56-80 fillér, fejős tehén 235-550 P, vágó ló 55-120 P, silány igásló 80-190 P, közepes igásló 200-350 P, jó igásló 360-550 P, Irányzat: élénk.

VÁLTOZATLANOK A KEDDI PIAC
ÁRAI

A keddi piaci árak nem sok eltérést mutattak a múlt hetivel szemben. Talán a pulykánál volt tapasztalható észrevehető változás, amennyiben ennek ára egészen 130-ig állott. Egyéb árak a következők voltak:

A zöldségfélék piacán: burgonya 9-13, káposzta 7-10, kelkáposzta 12-16, vöröskáposzta 16-22, hagyma 36-38, fokhagyma 100-110, répa 12-16, petrezselyem 18-24, cékla 12-16, kalarabé 8-12, karfiol 30-50, sütőtök 12-16, bab 60-64, torma 60-80, hordós káposzta 40, zeller darabja 2-8 fillér.

A gyümölcspiacon: alma, selejtes 36-56, elálló téli alma 64-80, elsőrendű 90-130, szőlő 110-150, dió 130-150, körte 140-170, gesztenye 110-120, citrom 8-12.

A baromfipiacon: kővér liba 180-210, kővér kacska 170-180, sovány kacska és liba 100-120, tyúk 110-120, csirke 130-140, pulyka 110-130, tojás 300-320, darabja 15-16 fillér.

Beregszász megyei város polgármesterétől 27055-1940. K. szám.

HIRDETÉNY

Közhírré teszem, hogy Beregszász megyei város tulajdonát képező épületeiben lévő üzlethelyiségek bérlete folyó évi december hó végével lejár.

Felhívom azokat, akik helyiségeket bérelni óhajtanak, hogy folyó hó 15-ig a város gazdasági ügyosztályánál jelentkezzenek, ahol a bérbeadást illetőleg minden irányban felvilágosítást nyerhetnek.

Beregszász 1940. december hó 2-án.
Dr. Hubay S. k. polgármester

1644/140. Vh. sz. Pk. 23.077/1939. Bírósági ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Alulírott bír. végrehajtó közhírré teszi, hogy a debreceni kir. Járásbíróság 1937. P. 67267. sz. végzésével 925 P és járulékaí íránt dr. Trón László debreceni ügyvéd által képviselt Városi Takarékszövetkezet Rt. végrehajlató javára és Hítelintézet Rt. végrehajlató javára végrehajtás során bírósággal lefoglalt és ki nem igényelt 3471 P 94 fillér becsértékű ingókra az árverés (fenti tőke, hátr. 925 P, és az ezutáni költség — illetve a törlesztett összegek levonása után) a még fennálló tartozás behajtása végett a helyszínére: Debrecenben, Csapó-u. 35. sz. a. 1940. évi december hó 10. napjának délelőtti 10 órájára, folytatólag Czegléd-u. 16. sz. a. 1940. évi december 10-én d. e. fél 11. folytatólag Kishegyesi-út 25. sz. a. 1940. évi december hó 10. napjának délelőtti 11 órájára kifizetik, amikor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becseron alul is eladatnak az 1939. P. 23.077. sz. végrehajtásban 1-56. t. a. lefoglalt üzletberendezés, termények, árak, irógép és egyéb ingók.

Ezen árverés a fenti ingókra jogerős kielégítési zálogjoggal bíró többi végrehajlatok, mint csatlakozók javára is, a még fennálló követelések erejéig — az 1908: XLI. t. c. 20. §-a alapján — ezen nel kifizetett tőke és járulékok íránt. Debrecen, 1940. évi november hó 26. napján.

Király Béla,
kir. bír. végrehajtó

APRÓHIRDETÉSEK

Háztartási
alkalmazott

Bejárónót

délutáni mosogatásra felveszek. Miklós-utca 18. 74

Szobalányt

megbízható keresek azonnalra. Vilmos cs. körút 44. sz. 71

Állást kereső nő

Két székely leány helyet keres. Érdeklődés és felvilágosítás a Mansz irodában, Piac-u. 36. sz. a. telefon 27-39., lehetőleg ma déli 1 óráig. 75

Betőtendő állás
nőknek

Intelligens,

komoly, egyedülálló nő keresek, ki a betegápoláshoz ért és a háztartásban is segítene. Bemutatók 4-5 között délután, Vilmos cs. körút 44. sz. 1999

Betőtendő állás
férfiaknak

Italmérésbe

üzletvezetőt keres a Tég-láskerti Olvasókör 500 P óvadékkal. Jelentkezés Balaton-u. 26. sz. alatt december 15-ig. 66

Bútorozott szoba

Bútorozott

szoba, különbejárattal, kiadó 15-re és egy azonnalra. Kővö-u. 36. 72

Kiadó lakás
1 szobás

Kiadó

december 15-re egy szoba, konyha, kamara. — Budai Ézsaiás-utcából nyíló Terep-u. 3. 55

Kiadó lakás
2 szobás

Kiadó

azonnal 2-szobás lakás fürdőszobával és mellék-helyiségekkel. Arany J.-utca 14. sz. 69

Kiadó lakás 3-4-5
szobás

4-szobás,

parkettes, komfortos lakás földszinti, központon áthelyezés miatt kiadó. Cím a kiadóban. 67

Kiadó

városi négyszobás lakás. A város tulajdonát képező Szent Anna-u. 10-12. sz. bérház I. emeletén egyrendbeli négyszobás lakás azonnalra kiadó. Értekezni lehet Városháza, I. em. 37. számú helyiségben a hivatalos órák alatt. Polgármester. 68

Állás

Férfi

előlt- és öltönyzőetek, minden hozzáalók, férfi divatport-és galléros ingek olcsó árban

Petriknél

Szent Anna-u. 5. sz. 73

Képek - Hasznos tudnivalók
Világesemények - Szépirodalom

A

DEBRECZENI ÚJSÁG
HAJDÚTÖLD

NAPTÁRA

AZ

1941.
ÉVRE.

Minden régi és új előfizető
megkapja
a Debreczeni Újság-Hajdúöld
napjátárát!

Dívalfonalak,

rőfös- és kötöttárak, kézimunkák karácsonyi olcsó vására Szilágyi dívalházában.

Eladó ház

Egyszobás,

előszobás, konyhás és ugyancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló, 370 □-al te-lekkel adomentes, új ház oicsón eladó Villanyvilágítás, termő gyümölcsös és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos. Homokkert, Puzdra-utca 4. 850

ELADÓ

Budai Ézsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes esaládi ház. 744

Homokkert,

Ovoda-utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, 700 kvadrát földtermő szőlővel, felszerelésel, 831 négyszögöl földdel eladó. Értekezni ugyanott 1225

Szappanos-utca 7.

számú modern ház, nagy része adomentes, sürgősen eladó elköltsézés miatt. Értekezés ügyvédemnél, Csáthy, Deák Ferenc-u. 9. sz. 1883

Eladó ingóság

Eladó

karóra, matyó terítők, koresolya, pullover, cipő hőcipő, képek, képkerekek, asztalkák, beneser takaróval, Cím a kiadóban. 70

Használt,

kifogástalan állapotban lévő perzsalab bunda olcsón, 150 pengőért eladó. Megtekinthető Czegléd-utca 22. fűszerüzlet. 76

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: **Somogyi Gabos.**